

Åbent hus

side 12

Tema:

Fejlslagne offentlige it-projekter

side 14

Hæv ambitionsniveauet for it-uddannelser

Erik Swiatek, næstformand, ers@prosa.dk

Universiteterne havde de store smil fremme, da de 30. juli kunne offentliggøre årets optag. "Det vælter ind med studerende på landets it-uddannelser", skrev medierne.

En fremgang på 19 procent for it-uddannelserne er sød musik i it-branchens ører, og når man samtidig nærlæser tallene på Undervisningsministeriets område, dvs. erhvervsuddannelserne, stiger humøret.

På overfladen er der uændret optag på dette område, men ved at nærlæse tallene kan man se, at datamatikere stiger med 10,8 procent og it-teknologi stiger med 3,9 procent, samtidig med at multimediedesigneruddannelsen daler med 6,4 procent. Dette tekniktunge optag kommer til at styrke it-fagligheden på arbejdsmarkedet, når de studerende bliver færdige.

”

Det virker barokt, at der går jobsøgende it-folk rundt i 2010, samtidig med at man sætter turbo på it-uddannelserne.

Det glæder mig, at der er en øget søgning til de it-uddannelser, der vil være efterspørgsel på, jævnfør to nye større rapporter om fremtidens it-kompetencer, som PROSA har været med til at udarbejde. Rapporterne peger på behov for øget forretningsforståelse samt tværgående it-kompetencer, f.eks. it og sundhed.

Ligesom videnskabsminister Charlotte Sahl-Madsen (K) hilser jeg denne udvikling velkommen. Danmark har brug for flere med it-kundskaber på højt niveau. Det vigtigste for mig er, at de unge kan få arbejde inden for deres fag og bruge deres uddannelse, når de dimitterer.

Når det er sagt, så ærgrer det mig, at videnskabsministerens ambitionsniveau ikke når over i Beskæftigelsesministeriet.

Hvor ville det være dejligt, hvis man begyndte at videre- og efteruddanne jobsøgende it-folk, så deres it-kompetencer kunne øges, i stedet for at sende dem på bevidstløse ledighedskurser i cv-skrivning og jobaktivering uden for it-området. Det virker barokt, at der går jobsøgende it-folk rundt i 2010, samtidig med at man sætter turbo på it-uddannelserne for at have arbejdskraft klar om tre-fem år – der er faktisk også jobsøgende, der kunne komme i arbejde nu med den rette hjælp.

ProsaBladet · 9 · 2010
40. årgang

Adresse:

Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
Tlf. 33 36 41 41, fax 33 91 90 44
ProsaBladets postgiro: 6 58 08 90,
e-mail: prosaBladet@prosa.dk

Redaktion:

Ansvarshavende redaktør
Kurt Westh Nielsen
kwn@prosa.dk
Nina Ferdinand, journalist
nif@prosa.dk
Finn Ulf Nielsen, korrektur
Palle Skramsø, layout

Udgivelsesdato og deadline:

Udkommer en gang hver måned,
undtagen august måned.
Næste gang 24. september
Læserbreve: 3. september

Debatindlæg:

ProsaBladet modtager meget gerne læserbreve, debatindlæg og kommentarer fra medlemmerne. Indlæggene sendes til redaktion@prosa.dk
Indlæggene vil blive redigeret efter retningslinjer vedtaget af redaktionen. Disse retningslinjer kan læses på www.prosa.dk/link/23

Redaktionsudvalg:

Formand: Peter Ussing
peter_ussing@gmail.com
Siemen Baader
Henrik Gammelgaard
Ali A. Razvi
Bjørn West

Artikler:

Synspunkter, der fremføres i signerede artikler, er ikke nødvendigvis dækkende for redaktionens opfattelse. Rubrikken Synspunkt stilles til rådighed for Hovedbestyrelsen

Annoncer:

DG Media a/s
Telefon: 70 27 11 55
E-mail: epost@dgmedia.dk
Deadline for næste nummer:
Den 14. september

Teknisk produktion:

Tryk: KLS Grafisk Hus

Illustrationer:

Forside: Lizette Kabré
Hvis ikke andet er angivet, PROSAarkiv

Papir og produktion er godkendt til Nordisk Miljømærkning

Denne tryksag er produceret CO2 neutralt hos KLS Grafisk Hus A/S

Kontakt PROSA:

www.prosa.dk/kontakt

Eller se navne og adresser på bladets næstsids side.

Kontrolleret af

Kontrolleret oplag:
11.984 ekpl.
i perioden 1. marts - 30. juni 09

” Der er for mange it-folk, der har siddet i en maskinstue og hygget sig lidt for længe.

Jesper Ahrenkiel Frederiksen, ekspert i virtualisering, om fremtiden for driftsfolk.

Nørdernes legeplads ligger i en nedlagt handelsskole i Århus.

Tema: Hvorfor bliver offentlige it-projekter ved med at gå galt?

It-folk skal lære at sige ja.

IT-AKTUELT

Hård kritik af Digital Tinglysning • 6

Rigsrevisionen skyder med skarpt mod de ansvarlige for Den Digitale Tinglysning, der har kostet samfundet over en milliard kroner.

PROSA OM PROSA

Skal PROSA vokse? • 10

Debat: Den store diskussion på årets Delegeretforsamling bliver, hvordan PROSA når 20.000 medlemmer i 2010.

Åbent hus • 12

Der var underholdning med trissende robotter og fadøl, da PROSA bød velkommen i det nye Københavnerdomicil.

TEKNOLOGI

Gnidningsløse webflader • 22

Open source-frameworket Qooxdoo giver brugerflader i en menneskelig Javascript-stil.

Lysets mester • 30

Danskeren Henrik Wann Jensen er manden bag renderingsteknikken BSSRDF, der gjorde "Ringenes Herre" og "Avatar" til succeser og gav ham en Oscar i 2004.

Browseren ved, hvor din router bor • 34

De nye geolokationsmuligheder i HTML5 gør det muligt at bestemme brugerens position.

ARBEJDSMARKED

Efteruddannelse skal redde it-job • 24

Uddannelse er vejen frem for de driftsfolk, hvis job er truet af cloud computing og konkurrence fra lavtlønslande, mener Prosa-bladets brugerpanel.

Nyt job • 36

Jan Ankerstjerne gik ned med stress, vendte livet på hovedet og blev selvstændig på Bornholm.

A-KASSEN

Sikke en sommer • 38

PROSAs A-kasse blev til Min A-kasse, fik nyt it-system og flyttede i nye lokaler samtidig. Det var en hård sommer, men nu er de fleste fejl udbedret.

AKTIVITETER

Kursus • 40

Bliv fagligt opdateret. Kom på Exchange 2010-kursus, find dine kompetencer, GirlzNight om karriereudvikling samt meget mere.

Hård kritik af Digital Tinglysning

Det digitale tinglysningsprojekt, der har kostet samfundet over en milliard kroner, har haft for lidt bemanning, haft rod i økonomien og villet for meget på én gang, lyder Rigsrevisionens kritik.

Af Nina Ferdinand, nif@prosa.dk

Rigsrevisionen kritiserer den Digitale Tinglysning i hårde vendinger i en rapport 17. august. Justitsministeriet og Domstolsstyrelsen får især hug for at have undervurderet behovet for personale i indkøringsfasen, af sin styring af økonomien, der var så uorganiseret hos Domstolsstyrelsen, at Rigsrevisionen selv måtte isolere tallene, samt big bang-implementeringen, hvor man fravalgte pilottest og brugervenlighedstest.

”Da den digitale tingbog blev idriftsat uden brugervenlighedstest og forudgående pilotdrift, undervurderede Domstolsstyrelsen og Tinglysningsretten betydningen af rettens hotline og vejledninger i brugen af systemet,” skriver Rigsrevisionen i sin rapport.

Milliardtab

Denne kritik er usædvanligt hård, vurderer journalist Mogens Rubinstein over for DR Update, hvor han tildeler kritikken et 10-tal på en skala fra 1 til 10.

Enkelte borgere har tabt op til 100.000 kroner på grund af det digitale tinglysningsrod, og det samlede samfundsmæssige tab har været opgjort til over en milliard kroner. Det er svært at fyre nogen ansvarlige isagen,

da både projektlederen og bestyrelsen er dommere, som er ansat for livstid.

Også Folketingets statsrevisorer har taget rapporten til grundig efterretning:

”Statsrevisorerne kritiserer skarpt, at den organisatoriske forberedelse af tinglysningsprojektet har været utilstrækkelig, og at projektstyringen og økonomistyringen ikke har været tilfredsstillende. Tinglysningsprojektet har været præget af, at Justitsministeriet og Domstolsstyrelsen har undervurderet projektets risici og kompleksitet,” skriver Statsrevisorerne, som er seks politikere fra Folketinget, der vurderer, hvilke konsekvenser kritik fra Rigsrevisionen skal have.

Minister afviser kritik

Justitsminister Lars Barfoed (K) afviser Rigsrevisionens kritik af, at der for tidligt blev nedlagt 200 stillinger i Tinglysningen. Han mener, at det er noget andet, at ”der i de første måneder efter projektets idriftsættelse viste sig problemer, som ikke kunne klares af det personale, herunder det ekstrapersonale, der var til rådighed”, skriver han i en pressemeddelelse.

Justitsministeren forventer, at Kammeradvokaten inden for kort tid vil vurdere,

om tinglysningskandalen kan medføre et erstatningsansvar for staten.

Læs mere om den digitale tinglysning i Prosabladets tema på side 14-21.

Statsrevisorernes kritik af Digital Tinglysning

- Utilstrækkelige vurderinger af behovet for personale ressourcer og opgavernes omfang
- For tidlig gennemførelse af den forudsatte effektiviseringsgevinst (reduktion af 200 årsværk)
- Urealistiske forventninger til, hvor hurtigt man ved udflytning af en myndighed kan opbygge medarbejdernes kompetencer og produktivitet
- Mangelfulde brugervejledninger og helt utilstrækkelig hotlinefunktion
- Fravalg af pilottest og test af systemets brugervenlighed
- Utilstrækkelig forberedelse af håndteringen af fuldmægter.

Bliv MCTS el. MCPD i Sep.-Nov. 2010 med ét af de 3 nedenstående pakketilbud

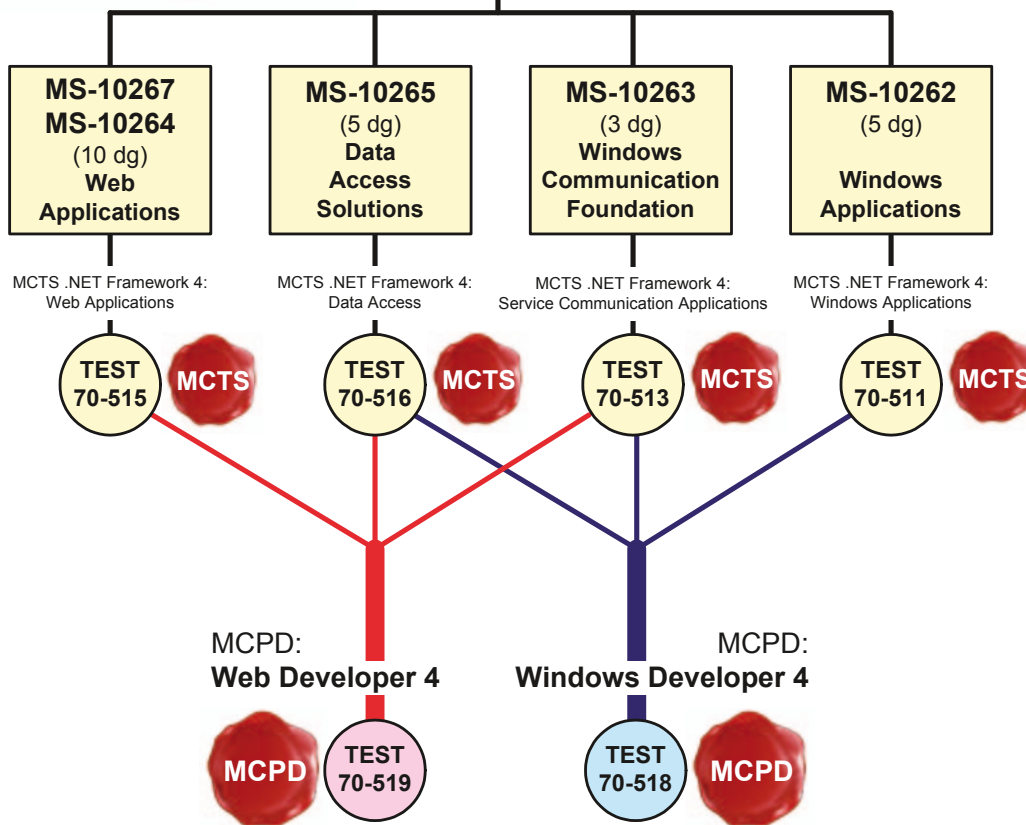
I alle 3 tilbud indgår en Netbook med Visual Studio 2010, som du kan beholde!

SEMINAR
(1 dg)
Introduktion til .NET 4.0

Få på én intens dag overblik over Microsofts udviklingsplatform .NET samt nyhederne i .NET 4.0. Vi forklarer .NET-arkitekturen og demonstrerer Visual Studio 2010 samt anvendelser af .NET 4.0.

MS-10266
(5 dg)
Programming C# Visual Studio 2010 .NET 4.0

.NET 4.0

- Microsofts nyeste udviklingsmiljø
- Baseret på Visual Studio 2010
- Dynamic Types (late binding)
- Named & Optional parametre
- Co-variants & kontra-variants
- Dynamisk import
- MVC 2
- Entity Framework 4

MCTS-tilbud
Eks. Win Applic.

- ✓ 1 Seminar
- ✓ 2 kurser
- ✓ 1 test
- ✓ 1 Netbook med Visual Studio 2010

1

Kr. 36.100 ex. moms
Spar kr. 10.000 ex moms

Se pristilbud på øvrige MCTS-certificeringer på www.superusers.dk

Om SuperUsers

SuperUsers er Danmarks største Microsoft-kursuspartner inden for .NET

SuperUsers har arbejdet med og undervist i .NET siden version 1.0 i 1999.

Vi har nære relationer til Microsofts udviklingsafdeling og glæder os til at præsentere de helt nye .NET 4.0-kurser.

Afholdelsesgaranti

Deltag på det samlede .NET 4.0 kursus/certificeringsforløb. Vi har afholdelsesgaranti på alle kurser i forløbet.

Nu har du mulighed for at blive Microsoft MCTS eller MCPD i .NET 4.0 i september–november 2010.

Ring 48 28 07 06

MCPD-tilbud
Web Developer

- ✓ 1 Seminar
- ✓ 5 kurser
- ✓ 4 test
- ✓ 1 Netbook med Visual Studio 2010

3

Kr. 69.000 ex. moms
Spar kr. 30.000 ex moms

MCPD-tilbud
Win. Developer

- ✓ 1 Seminar
- ✓ 4 kurser
- ✓ 4 test
- ✓ 1 Netbook med Visual Studio 2010

2

Kr. 60.500 ex. moms
Spar kr. 20.000 ex moms

NOTER

iPhone-drone rammer Europa

En såkaldt quadcopter – en lille fjernstyret helikopter med fire roterer – kan nu købes i Frankrig og Tyskland. Fjernstyringen foregår ved hjælp af en iPhone eller iPad og programmet Freeflight via den trådløse ethernet-forbindelse. Ethernetforbindelsen sørger også for, at brugeren kan nyde live video streamet fra helikopterens indbyggede minikameraer (2 stk.). Helikopterens hjerte består af en ARM9-processor på 468 MHz, og den 400 gram tunge drone rummer litiumpolymer-batterier, der kan klare 12 minutters luftture med en hastighed på op til 18 km/t. I Tyskland er salgsprisen på omkring 2.500 kroner. Mere information på parrot.com.

kwn

Facebook-bug eller -feature?

Et tilsyneladende sikkerhedshul, som gjorde det muligt at verificere Facebook-brugeres e-mail-adresser, er nu lukket af Facebook. Et simpelt trick gjorde det også muligt at massehøste Facebook-brugeres rigtige navne og profilbilleder. Det er sikkerheds-mailinglisten Full Disclosure, der bringer nyheden fra it-sikkerhedsmanden Atul Agarwal. Når Agarwal forsøgte at logge på Facebook med sin rigtige e-mail-adresse, men med et fejlagtigt password, fik han sit rigtige navn retur sammen med sit profilbillede. Dermed er banen åben for scripts, som tillader spammere at masseverificere e-mail-adresser og få tilnyttet navne og foto på de genkendte identiteter. Facebook har erkendt fejlen, som tilsyneladende er blevet rettet omkring 12. august i år. Mere info på seclists.org/fulldisclosure/2010/Aug/130.

kwn

Ubuntu til fingerspidserne

uTouch 1.0 er navnet på et multitouch-baseret framework, som Ubuntu-udviklere netop har offentliggjort. Frameworket rummer drivere til Linux-kernen og X.org samt en motor til gestikgenkendelse kaldet uTouch-grail. Ved hjælp af APIet uTouch-geis kommunikerer utouch-stakken med applikationer. Selve udviklingsarbejdet er dog langt fra afsluttet. I løbet af de næste to år, frem til lanceringen af Ubuntu 12.04, vil udviklerne fokusere på at integrere det nye API i forskellige toolkits til Linux-desktoppen og få etableret understøttelse af multitouch-input i eksisterende applikationer.

kwn

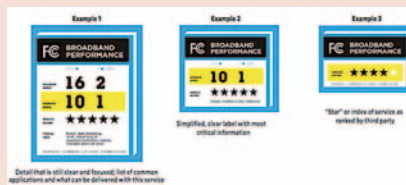
Byg din egen sky

Pogoplug er navnet på en lille USB-enhed, som med et snuptag kan få din eksterne harddisk på internettet via et Gigabit-interface og som noget nyt, også trådløst. Fabrikanten lover, at installationen er overstået på 60 sekunder. Pogoplug kan umiddelbart tilsluttes op til fire eksterne harddiske, og aktivering af produktet foregår online, når enheden via kabel eller trådløst er tilsluttet din internet-router. Derefter er det muligt at tilgå indhold via nettet i en vanlig browser, og du kan dele indholdet med andre med individuelle rettigheder, som du sætter op. Prisen er på omkring 750 kroner. Mere info på www.pogoplug.com.

kwn

Internethastigheder er fup

Bredbåndslieferandører er generelt så optimistiske i deres "op til.."-estimer for internethastighed i deres produkter, at det tangerer svindel.

Fænomenet er velkendt blandt rutinerede internetbrugere, men nu dokumenterer en rapport fra den amerikanske telemyndighed FCC situationen på det amerikanske marked. Bredbånd-brugere får kun 50 procent af den hastighed, som "op til"-estimatet betyder. Selvom der kan være mange årsager til de lavere hastigheder, som ligger uden for leverandørens ansvarsområde, peger FCC på, at hastighedsestimerne er så villedende, at der er brug for en anden oplysningsmetode. Inspireret af fødevarerbranchen foreslår FCC en indholdsdeklaration, som inddrager flere parametre i "er-næringsværdien" for en internetforbindelse.

kwn

CYKLEN HAR FØLELSER

"A bike with a brain" er nok for store ord, men følelser, det har cyklen Precious, som legetøjsproducenten Breakfast nu har sendt på en lang tur tværs over USA. Cyklen er udstyret med et batteri af sensorer, som lader den føle hvert eneste bump over brosten og fortovskanter. Det er også sensorerne, der sørger for, at cyklen ved, hvor den befinder sig, hvor voldsomt cyklisten pedalerer, og temperatur og fugt i omgivelserne. En lille computer opsamler data og sender dem som en sms hvert femte minut. Dataene lander på Breakfasts server, som cyklisten så kan tilgå og få statistikker fra. Serveren foretager også analyser og lokaliserer specielle situationer, som udløser Twitter-beskeder fra cyklen. I skrivende stund er cykel og rytter nået til staten Kentucky på den lange USA-rejse. Precious kan følges på yesiamprecious.com.

kwn


```
{  
  if mandag_morgen = ":(" then  
    goto "KMD"  
}
```

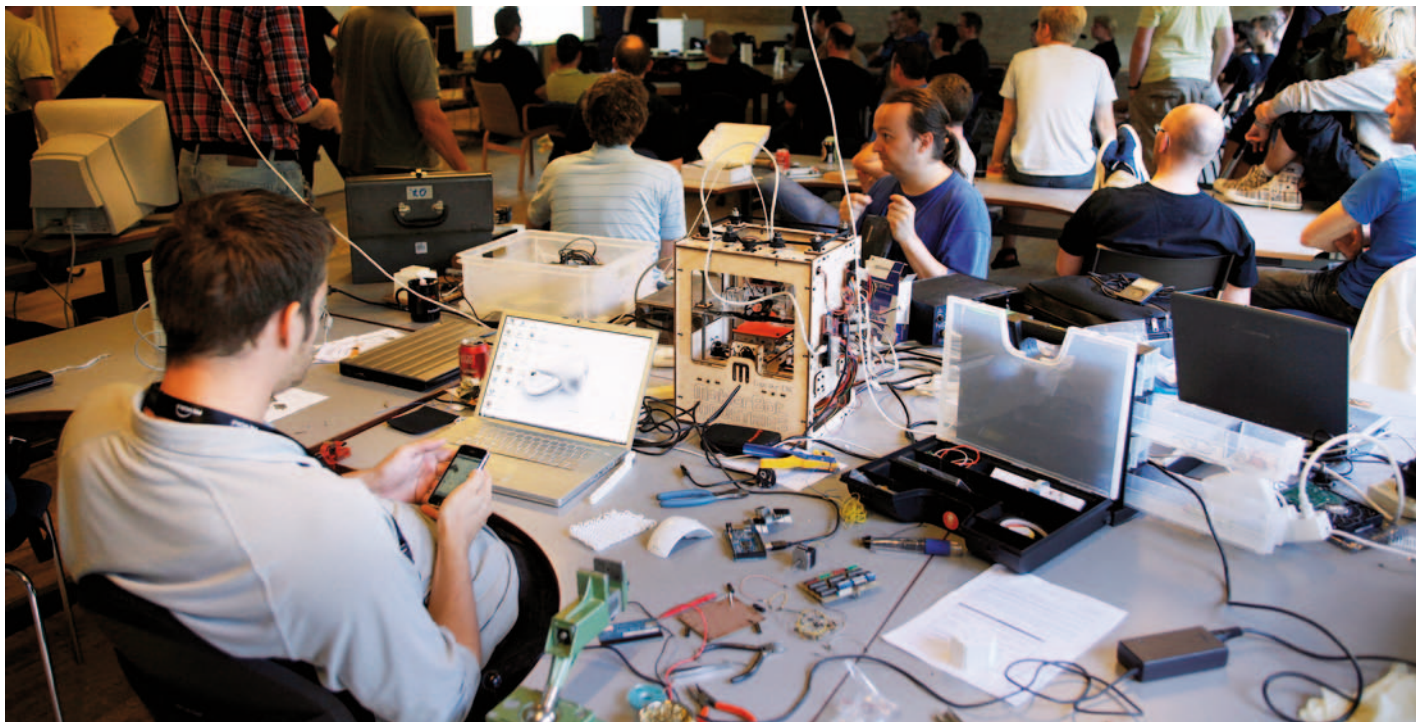
It-branchens største medarbejdertilfredshed

Som en udpræget vidensvirksomhed er KMD dybt afhængig af tilfredse medarbejdere. Heldigvis viser en uafhængig undersøgelse, at vi er på rette spor. 97% af vores medarbejdere vurderer KMD som et godt sted at arbejde – det absolut højeste tal i it-branchen*. Derfor kan vi love dig en god start, hvis du søger job hos KMD. Nøgleordene er store og varierende projekter i et uhøjtideligt arbejdsmiljø. Tjek kmd.dk/job, hvis det også lyder attraktivt for dig.

*Kilde: Rambøll Management 2009

KMD er den største danskbaserede it-virksomhed. Vi er over 3200 engagerede kollegaer, der tilsammen bidrager til en omsætning på knap 4 mia. kr. om året. Vi har kontorer i Ballerup, Herlev, Odense, Århus og Aalborg og prioriterer nærhed og engagement højt både i forhold til kunder og medarbejdere. Læs mere på kmd.dk

KMD
IT MED INDSIGT

Hackernes legeplads i Århus

I en kælder i en nedlagt handelsskole i Risskov holder det nystartede Open Space Aarhus hyggeaftener for teknikinteressede.

Af Nina Ferdinand, nif@prosa.dk

Nørdernes himmel ligger i en skummel kælder i en nedlagt handelsskole i Risskov ved Århus.

En tirsdag aften i august er de samlet til månedens Tech Talk Tuesday, der afholdes af den nystartede forening af nørder, Open Space Aarhus.

Det store kælderlokale er sparsomt dekoreret med en chip-skulptur hængende på den ene væg. Betonstøtter indrammer loftet og lokalet, der er fyldt med både, hvad der ligner elektroniskrammel, og brugbare dimser og dippedutter. Der er mange fremmødte denne tirsdag aften, omkring 60, og der er slet ikke stole nok til alle.

– Jeg tror, vi har ramt rigtigt i forhold til, hvad folk vil have. Hackerspaces er moderne, fordi der er kommet open source-ting, som gør værktøjer, der før var dyre, tilgængelige for folk, der kan styre software og lave noget hardware, forklarer Jacob Pedersen, der er en af initiativtagerne til hackerspacet.

Open Space Aarhus er en forening for små foreninger, der fandt ud af, at de med fordel kunne slå sig sammen. Siden det første møde i maj måned er blandt andre Hack Århus, Ubuntu Danmark og Seniorer uden Grænser kommet med, og flere små foreninger kommer hele tiden til.

En af initiativtagerne, softwareudvikleren Flemming Frandsen, der kommer fra Hack Århus, har stået for adgangssystemet til kælderlokalerne. Det kører på embeddede controllere med RFID-kort som nøgler, så medlemmerne, der betaler 150 kroner om måneden i kontingent, kan komme og gå, som de vil, og arbejde på deres projekter. Der er planer om, at systemet også skal kobles op på et fadølsanlæg, så det bliver nemmere at holde regnskab.

Mikrocontrollere og 3D-scanning

Nogle af deltagerne holder små oplæg a 15 minutters varighed. Den første oplægsholder

er Mark Moore fra uddannelsesinstitutionen Århus Tech, der fortæller om sit fritidsprojekt med programmet DAVID Laserscanner, der kan lave en 360 graders 3D-scanning med en strejlaser. Han viser begejstret sine eksperimenter frem på en projektor.

Laseren virker ved at opfange objektets afstand til baggrunden, og den gratis version af programmet har fuld funktionalitet, bortset fra at man ikke kan gemme sine scanninger. Mark Moore har bygget hele opstillingen selv og købt en stepmotor til at sikre, at objektet bliver scannet hele vejen rundt. Den drejer præcis 12 grader ad gangen.

– Man kan sætte programmet op til alt med XML. Jeg har lavet et flowchart til at illustrere alle mulighederne, afslører han og mødes med begejstrede tilråb fra forsamlingen. De kan godt lide flowcharts.

Navnet 'hackerspace' kommer næsten til sin ret i det næste oplæg, der handler om standarder for digitalt tv, hvordan da-

tæne krypteres – og hvordan de (måske) kan brydes.

Oplægget efter holdes af den 16-årige Thomas Jespersen, der går på HTX og har programmeret, siden han var otte år gammel. Han fortæller om sine projekter med embedded elektronik, som han bruger alle sine lommepenge på. Han har blandt andet lavet en vejrstation for en havn med mikrocontrolleren Arduino, en RFID-pengeskabslås, en ultralyds-afstandsmåler og en wifi sms-gateway. Nu er han i gang med at lave sit eget firma, så han kan tjene penge på sine projekter.

– Det fede ved embeddede controllere er, at de arbejder i real time – det vil sige svarer og forstår med det samme, og at de har en lavere pris, strømforbrug og fejlrate end computere, fordi de kun er programmeret til den opgave, de skal varetage, forklarer Thomas Jespersen.

Open source 3D-printer

”Snak med dine mednørder” står der på projektoren i den lange pause på 30 minutter, der er indlagt i programmet.

Ved døren ud til grillen og de udendørs rygefaciliteter står Open Space Aarhus’ stolthed: en 3D-printer, der selvfølgelig kører på open source-software.

Manden bag, ingeniør Christian Perti, der til daglig arbejder på Teknologisk Institut, viser en intenst stirrende skare på omkring

Jacob Pedersen er en af initiativtagerne til Open Space Aarhus. Her demonstrerer han sin hjemmelavede CNC-fræser, der kører på Linux og fungerer som plug and play. Den kan skære forskellige mønstre ind i træ. Foto: Søren Holm/Chili.

20 personer, hvordan han på otte minutter kan printe en 3D-frø af ABS-plast, også kendt som det plastic, Lego-klodser er lavet af.

– På arbejdet kan vi printe ting af aluminium og stål. Denne her Replicator G bruger open source, og det er lidt noget juks i forhold til de dyre 3D-printere. Men siden jeg arbejder med det til hverdag, tænkte jeg, at jeg kunne lave et lille projekt herinde, siger han beskedent om 3D-printeren, der tydeligvis er et stort hit blandt de forsamlede nørder.

Formanden for Open Space Aarhus, da-

talogen Helle Friis Petersen, har et bud på, hvorfor folk gider komme i deres lokaler og arbejde med projekter i fritiden.

– Jeg tror, der er mange, der har siddet og nørklet med noget derhjemme. De kan slet ikke lade være. Her har vi også flere materialer, folk kan bruge, og folk kan spørge hinanden og hjælpe hinanden med projekter, siger Helle Friis Petersen.

– Og så er det sjovt. Der sker en masse, og folk snakker på kryds og tværs. Det er fedt at mødes med ligesindede nørder.

Links

Open Space Aarhus: osaa.dk

Hack Århus: hackaarhus.dk

Ubuntu Danmark: ubuntudanmark.dk

Seniorer uden Grænsers computer-gruppe: comsug.dk

Thomas Jespersens projekter: elec.tkjweb.dk

Skal PROSA vokse?

20.000 medlemmer i 2020. Det er det mål for PROSA, som Hovedbestyrelsen har ambitioner om. Faglig konsulent Bjarke Friberg opridses debatten frem mod Delegeretforsamlingen i november.

Af Bjarke Friberg, faglig konsulent,
bfr@prosa.dk

PROSAs hovedbestyrelse har stillet forslag om, at PROSAs medlemstal skal fordobles inden for de næste 10 år. Hermed er debatten kickstartet frem mod Delegeretforsamlingen i november.

Udenlandske it-folk, arbejdspladsarbejde og it-politik er mulige indsatsområder, vi allerede er engageret i, men som skal udvikles langt mere. Ud over de oplagte service- og forsikringsydelser skal PROSA være et sted, hvor man har interesse, mulighed og lyst til at udfolde sig, uddybe sit netværk og udvikle sin faglighed.

Kort sagt skal PROSA vokse, fordi det vil give os endnu større slagkraft til at varetage medlemmernes interesser. Men det afgørende er ikke den enkelte kontingentindbetaling. Det absolut vigtigste ved hvert eneste PROSA-medlem er de personlige relationer til andre it-folk, lokalkendskabet til arbejdspladserne og sidst, men ikke mindst selve den it-faglige indsigt og forståelse for de teknologiske processer, der i dag er helt afgørende for samfundsudviklingen.

Udenlandske it-folk i Danmark

Et af de nye arbejdsområder, der peger sig ud for PROSA, er at sikre ordentlige løn- og arbejdsforhold for udenlandske kolleger i Danmark. Det er vigtigt for at sikre, at de ikke bliver snydt, og for at lønnen i Danmark ikke bliver trykket.

Før sommeren startede vi en medlemsundersøgelse for at afdække, hvilke forhold vore udenlandske kolleger arbejder under. Det resulterede i mange både positive og negative historier. Selvfølgelig er der mange, der får reel løn og normale tids- og ansættelsesforhold.

Desværre blev der også indberettet historier, hvor udenlandske kolleger arbejdede langt under normalen på det danske arbejdsmarked.

Inden for andre brancher har en tilsvarende situation været med til at sænke lønnen generelt. Skal PROSA undgå dette, er vi nødt til at prioritere ordentlige vilkår for udenlandsk arbejdskraft. Derfor skal vi blive bedre til at organisere både udenlandske og danske ansatte.

Fokus på arbejdspladsarbejde

Organisering på arbejdspladserne kræver aktiv inddragelse af medlemmer og massiv vægt på opsøgende arbejde. Her er medlemsvækst ikke bare et mål i sig selv, men et middel til at stå stærkere og nå ud til flere. Gennem flere år er PROSAs sekretariat blevet professionaliseret og serviceringen af medlemmerne langt mere strømlinet og effektiv. Alt dette skal være på plads, uden at PROSA kommer til at tage for meget af initiativet væk fra medlemmerne.

Et eksempel kunne være en it-medarbejder i en mellemstor virksomhed, der opdager, at der er fejl i pensionsindbetalinger på lønsedlen. Som det eneste PROSA-medlem i it-afdelingen kontakter han derfor PROSAs faglige afdeling, som beder om en udskrift af lønsedlen og hans ansættelseskontrakt. Hurtigt står det klart, at det er en fejl, og ved at kontakte virksomhedens HR-afdeling bliver det rettet. En anden indgangsvinkel kunne være at spørge medlemmet, om resten af it-afdelingen havde samme problem, om han eventuelt kunne indsamle deres lønsedler og samtidig skabe opmærksomhed

omkring PROSAs muligheder for at bidrage til en løsning. På den måde tager PROSA ikke initiativet væk fra medlemmet og glemmer den organiseringsmulighed, der ville være på arbejdspladsen.

PROSA skal vokse og udvikle sig ved systematisk at indtænke medlemmet som del af løsningen. Heldigvis er den indgangsvinkel ikke fremmed for PROSA. Men hvis 20.000 medlemmer i 2020 skal være en målsætning, skal den indgangsvinkel til medlemmerne fastholdes og udvides. Det skal vi diskutere på Delegeretforsamlingen i november. Nu mangler vi bare dit indspark til, hvordan vi kan få det til at ske.

Delegeretforsamling i PROSA

Til november skal PROSAs fremtidige arbejde for de næste to år diskuteres. Det sker på den såkaldte delegeretforsamling (DF), som bliver afholdt i København 20.-21. november.

Omkring 100-200 PROSA-medlemmer bruger en weekend på at beslutte, hvad PROSA skal prioritere de næste par år. For eksempel beskæftigelse, arbejdsmiljø, privacy eller andre emner, der direkte kan berøre dig i dit arbejdsliv.

Har du lyst til at deltage, skal du vælges som delegeret på din lokalafdelings generalforsamling. Kontakt gerne PROSA for mere information.

Læs mere
og tilmeld dig på
deltaaxiom.com

Bliv certificeret til QAMP

Ville en kaptajn sejle ud med en besætning, der ikke kender til de mest basale sejlteknikker og søfartsregler?
Næppe!

IT udviklingsprojekter derimod sættes rask væk i søen med ledere og medarbejdere, der mangler kendskab til de helt grundlæggende aktiviteter i IT udvikling.

Det koster urimeligt mange penge og meget tid!

Men sådan behøver det ikke være: Lad jeres dygtige IT ledere og medarbejdere tage et QAMP certifikat.

www.deltaaxiom.com/qamp

Kontakt

Ring til konsulent Anne Mette Hass på 72 19 44 23 eller send hende en e-mail på amj@delta.dk for at få mere information eller bare for en uformel snak.

DELTA
AXIOM

**QAMP® er et internationalt
anerkendt certifikat som
Quality Assurance
Management Professional**

Åbent hus, robotter og fadøl

Fredag den 13. august åbnede PROSA København sine døre for medlemmer og venner af huset. Kompakte workshops, trissende robotter og 150 nye og gammelkendte ansigter prægede åbningen af PROSAs nye domicil. Dagen bød også på afsløringen af en stribe relevante navne på medlemmernes mødelokaler.

- Det kan godt være, at vores nye domicil rummer fine kontorer og gode forhold. Men sjælen skal også være med i de nye omgivelser, og her skal medlemmerne være med til at præge lokalerne gennem aktiviteter, lød det fra PROSAs formand Niels Bertelsen, da han afslørede navnene på en række mødelokaler hos PROSA i Vester Farimagsgade i København. Mødelokalerne er opkaldt efter forskellige programmeringsprog som Delphi, Pascal og Ada. Foto: Lizette Kabré

Historien om endnu et offentligt it-projekt, der fejlede

Negligering af brugerinddragelse, big bang-implementering og manglende behovsanalyse var blandt årsagerne til problemerne med den Digitale Tinglysning. Hvorfor bliver offentlige it-projekter ved med at fejle?

Af Dan Mygind, prosabladet@prosa.dk

Deja-vu – endnu en gang.

Ser man på de årsager, som har været nævnt i medierne som grunden til den Digitale Tinglysnings problemer, finder man en række nærmest klassiske projekt-fejl som mangelfuld brugertest, manglende inddragelse af relevante brugere, big bang-implementering og undervurdering af projektets kompleksitet. Prosabladet har spurgt en række eksperter, hvorfor de samme fejl gentages i store offentlige it-projekter, og hvad man kan gøre for at undgå dem i fremtidige projekter.

Inddrog ikke brugerne

I flere medier har været nævnt, at kommende brugere som boligadvokater og ejendoms-mæglere ikke har været involveret i udviklingen og testningen af systemet. Danske Boligadvokater har blandt andet klaget over, at de skal gennem 21 skærmbilleder for at oprette en sag, ligesom de beklager sig over ikke at have været med i testningen af systemet.

Kritikken fik Domstolsstyrelsen til at udsende en pressemeddelelse 29. januar 2010, hvor man erkender, at alle brugere ikke var tilstrækkeligt involveret i testningen:

– Det ville have været ønskeligt at inddrage endnu flere brugere i test af brugervenligheden på tinglysning.dk, men af hensyn til tidsplanen og til de økonomiske rammer var det desværre ikke muligt, skriver Domstolsstyrelsen blandt andet.

Illustration: Lars Refn.

Det kan undre, at brugerne ikke er blevet involveret i højere grad, da brugerinddragelse i adskillige årtier er blevet prædikeret som en vigtig ingrediens i et succesfuldt it-projekt.

– Det er en klassisk situation, hvor man ikke har haft ordentligt fat i brugerne. Det er nok dels et ressourcspørgsmål og et spørgsmål om, at man har for travlt. Men det er et dårligt argument, for man kan aldrig have for travlt til at høre, hvad ens kunder egentlig har brug for, siger John Gøtze, der

rådgiver offentlige og private organisationer om it-arkitektur.

Han er partner i EA Fellows, de uafhængige arkitekturkonsulenter, og fungerer som ekstern lektor på ITU og CBS.

Projektet var allerede halvandet år forsinket, og – som Domstolsstyrelsen skriver – gjorde hensynet til tidsplanen og de økonomiske rammer, at man ikke inddrog flere brugere i testen. Det er en forkert beslutning, mener John Gøtze.

– Enhver politiker vil sige, at de gerne ville >

Kurser	Dage	Juli	August	September	Oktober	November	December
Struktureret Test	3			06, 07, 08		22, 23, 24	
Test Management	2			20, 21			14, 15
ISTQB Foundation Certificering	3		31	01, 02		15, 16, 17	
Testautomatisering	2					01, 02	
Introduktion til Performance Test	2				04, 05		
ISTQB Test Management Advanced Certificering	3 + 3			13, 14, 15 27, 28, 29	26, 27, 28	08, 09, 10	
ISTQB Test Management Advanced Certificering (eksamen)	1			5		18	
Aktiv Systemforvaltning	2				06, 07		
Scrum og Extreme Programming (XP)	2				04, 05	15, 16	
Software Estimering	2			27, 28		29, 30	
CSM Scrum Master Certificeringskursus	2				28, 29		
Virksomhedskurser (ring og aftal)		Efter aftale	Efter aftale	Efter aftale	Efter aftale	Efter aftale	Efter aftale

Paul Staal Vinje og Klaus Olsen er specialister inden for test og kvalitetssikring af software. De har begge etableret sig som anerkendte konsulenter inden for dette speciale og tilbyder i denne sammenhæng korte effektive kurser på udvalgte områder.

Det er også muligt at få specielt tilpassede workshops for virksomheder, hvor der tages udgangspunkt i de konkrete projekters specielle behov. Disse kurser kaldes "Just-in-time" og afholdes typisk lige inden projekt start, eller som led i projektgennemførelsen, hvor resultatet fra workshoppen kan bruges videre frem i det konkrete projekt.

Tilmelding og

yderligere information se

www.softwaretest.dk

► have ofret de ekstra millioner kroner for at undgå alle de problemer og eventuelle kommende retssager. Det er en fejlbedømmelse, og nogle burde tage ansvaret. Det er en dårlig undskyldning at henvise til økonomi og tidsplan. Det er et for kritisk system til, at der sættes på, at det går uden en brugertest, siger John Gøtze.

Erik Frøkjær, lektor fra Datalogisk Institut på Københavns Universitet med speciale i usability og offentlige it-systemer, peger også på det tidsmæssige pres. Tinglysningen har været underlagt, som en årsag til fravalget af brugertest.

– Tinglysningen har været under tidspres

i flere år. De har haft det meget meget svært. Men it-folk ved, det er meget risikabelt og i virkeligheden uforsvarligt slet ikke at lave en brugerorienteret test i forhold til den brede vifte af brugere, siger Erik Frøkjær, der mener, at Domstolsstyrelsen har været under kolossal pres fra blandt andet Finansministeriet for at få projektet sat i drift.

– Man kan ikke med bind for øjnene kaste sig ud i det, men det kræver faglig indsigt at vide, hvor risikabelt det er. Den indsigt har Domstolsstyrelsen og styregruppen ikke haft. Indsigten har eksisteret hos de rådgivende konsulenter, men de har ikke kunnet stå fast, for så havde de formentlig

ikke opgaven længere. Så ville der være andre konsulenthuse, der ville byde sig til og være mere lydøre for Domstolsstyrelsens drømmerier, vurderer Erik Frøkjær.

Big bang-implementering

Der har også været kritik af, at systemet er blevet rullet ud på én gang i stedet for at blive indført trinvist, så eventuelle børnesygdomme kunne tages i opløbet.

– Med digital tinglysning er vi skiftet direkte fra et over 100 år gammelt, meget papirbaseret system, til en fuld digitalisering, og det har været en stor opgave, berettede løsningsansvarlig Hans Jayatissa fra CSC's

Der er et stort ønske om at få folk til at bruge den digitale signatur. Det ønske har fået lov til at styre projektet.

Erik Frøkjær, lektor i datalogi, om den Digitale Tinglysning.

afdeling for offentlige kunder 23. oktober 2009 til Version2.

Ligesom det i mange år har været kendt, at brugerinddragelse er vigtig for et it-projekts succes, så har det gennem mange år været kendt, at big bang-projekter er risikable. Blandt andet anbefalede Teknologirådets rapport "Erfaringer fra statslige IT-projekter – hvordan gør man det bedre?" fra 2001 (kendt som "Bonnerup-rapporten") at dele it-projekter op i delprojekter af maksimalt seks måneders varighed. Det sker stadig ikke.

John Gøtze mener, at det især er en tro på, at man kan spare penge på at gøre alting på én gang, som er baggrunden for, at man vælger en big bang-implementering, selvom der er mange eksempler på, at det er en farlig vej at gå.

– Det er nok økonomiske grunde. Det vil koste penge at have dobbeltadministration, hvor man kører med det nye system i mindre omfang og det gamle system ved siden af. Argumentet for big bang er at spare penge på den slags. Spørgsmålet er så, om det ikke er som at pisse i bukserne. Det er det ofte, siger John Gøtze.

I stedet bør man vælge en trinvis indførelse, især ved så vigtige systemer. Han nævner netbanking som eksempel.

– Bankerne tvang ikke folk til netbank over night, da de vidste, de ville miste en masse kunder på det. Det kom langsomt, og så har de indført incitamenter til at få folk over med øgede gebyrer på kassebetjening og lignende. E-faktura var i virkeligheden også big bang, men så havde man læs-indbureauerne for at samle dem op, som ikke kunne være med i big bang. Man bør som minimum tænke på overgangsløsninger ved big bang, siger John Gøtze.

I Center for Digital Forvaltning, et privat vi-

dencenter, der rådgiver om digitaliseringen af den offentlige sektor, påpeger senioranalytiker Kristoffer Nilaus Olsen dog, at der var en risiko for at miste erfarne medarbejdere på de lokale tinglysningskontorer ved en trinvis udrulning af systemet.

– Opgaveudførelsen skulle centraliseres, og når først medarbejderne ved de enkelte tinglysningskontorer har fået besked om, at deres arbejdsplads ophører, vil de nok være tilbøjelige til at søge andet job, uanset om de lukker seks måneder senere end naboerne, siger Kristoffer Nilaus Olsen.

Manglende behovsanalyse

Den Digitale Tinglysning havde øjensynligt undervurderet antallet af papirbaserede fuldmagter, som skulle indskannes i systemet. Det gav sagsbehandlerne en ordentlig arbejds pukkel og medførte, at sagsbehandlingen nærmest gik i stå.

– En periode med betydelige problemer med indskanningsudstyret betød, at der opstod kapacitetsproblemer i forhold til håndtering af fuldmagterne, forklarede daværende justitsminister Brian Mikkelsen (K) torsdag den 28. januar i år i et samråd i Folketingets retsudvalg.

Ifølge Kristoffer Nilaus Olsen blev Tinglysningen reelt overrasket over de mange papirfuldmagter.

– Det kunne godt virke, som om man i Tinglysningsretten ønskede at tilgodese brugere både med og uden digital signatur uden at have fuldt overblik over den forventede fordeling af disse, samt at tekniske problemer ville gøre, at mange sager i sidstnævnte gruppe fik behov for manuel intervention. Organisationen har med andre ord været tilrettelagt ud fra en forventning om fuldt effektivt gennemløb fra dag ét og er blevet

stresset af den pukkel, der uventet hobede sig op på grund af de uforudsete omstændigheder, mener Kristoffer Nilaus Olsen.

Den vurdering er Erik Frøkjær ikke enig i.

– Det kan ikke komme bag på dem. De ved, hvor udbredt den digitale signatur er. Det her projekt er som stort set alle de andre store vigtige projekter styret af politiske og centraladministrative policy-hensyn. Man har en vision om den digitale forvaltning, der i høj grad er afhængig af, at flere kommer til at benytte den digitale signatur. De, der ikke anvender digital signatur, bliver så ofret i den her forbindelse, vurderer Erik Frøkjær.

John Gøtze ser problemerne med indskanning af papirfuldmagter som et resultat af dårlig planlægning og manglende forståelse af brugernes behov.

– Jeg vil gå så langt som at sige, at man ikke har tænkt implementeringen igennem, herunder hvordan man får brugerne med, og hvad brugerne egentlig forventer af systemet. At man fik flere papirfuldmagter end forventet, skyldes, at man ikke har sat sig ind i, hvad brugerne forventede, vurderer John Gøtze, der ser det som endnu et eksempel på en klassisk fejl.

– Det er et klassisk eksempel på, at man har suboptimeret enkeltbeslutninger, men ikke rigtigt har tænkt de store sammenhænge igennem. Desværre sker den slags alt for ofte. Det er meget svært at tænke den store sammenhæng, koble det sammen med de små detaljer og tvinge alle interessenter til at tale sammen. Logikken i det her har været, at it-systemet ændrer alt. Men det er i virkeligheden en forkert præmis. Du får ingen gevinster af nogen art, før brugerne og organisationen kan følge med og udføre arbejdet på den måde, som systemet nu engang understøtter, siger John Gøtze.

Frigør projekt-ekspertise fra Finansministeriet

Der er ét alvorligt problem ved it-udredningen: Forankringen af projekt-ekspertise hos Finansministeriet forhindrer uvildig rådgivning, mener professor Erik Frøkjær.

Af Dan Mygind, prosabladet@prosa.dk

Imajudkom den længe ventede it-udredning "Professionalisering af arbejdet med it-projekter i staten". Udredningen kom med en række anbefalinger om, hvordan statslige it-projekter kan blive planlagt og gennemført på en mere professionel måde, så systemerne lever op til brugernes behov, og overskridelser af budget og tidsplaner undgås. Prosabladet har talt med Erik Frøkjær, lektor i datalogi og mangeårig iagttagere af offentlige it-projekter, om rapporten.

Fokus på it-faglighed

– Et virkeligt kvalitativt spring fremad.

Sådan lyder Erik Frøkjærs umiddelbare vurdering af arbejdet og anbefalingerne i it-udredningen.

– Det er første gang i 30 år, at der er en klar fokus på en it-faglig professionalisering af arbejdet i statslige it-projekter, siger Erik Frøkjær, der roser rapportens forfattere for et grundigt og solidt stykke arbejde.

– Det er vældigt godt, det er bygget på solid empiri, hvor man blandt andet har undersøgt ni store systemer. Tidligere har

Stod det til datalogiprofessor Erik Frøkjær, fik Rigsrevisionen ansvaret for udførelsen af offentlige it-projekter. Foto: Klavs Bo Christensen.

Finansministeriet er smurt ind i samtlige større it-projekter gennem den økonomiske og budgetmæssige godkendelse, så det kan blive svært for dem at give en uvildig rådgivning.

Erik Frøkjær, lektor i Datalogi.

der manglet solid empiri som grundlag for de forskellige vejledninger. Her er der et stykke reelt udredningsarbejde baseret på studier af nogle af de vigtige projektforsøg, siger Erik Frøkjær.

Selvom Erik Frøkjær således har respekt for det faglige indhold i rapporten, vokser træerne ikke ind i himlen.

Forankring i Finansministeriet er et problem

Det største problem med it-udredningen er ikke, at eksempelvis ideen om eksternt projekt-review af en kompetent enhed har været luftet før. Det største problem er, at de nye foreslåede organisatoriske enheder, der skal sikre bedre projektforsøg, kommer til at sidde i lommen på Finansministeriet.

– Jeg har én alvorlig indvending. Nemlig, at man i den grad synes at ville forankre det i Finansministeriet. Det er det store problem, siger Erik Frøkjær.

It-udredningen lægger op til oprettelse af et it-projektråd, der blandt andet skal vurdere risikoprofilen for kommende it-projekter og medvirke til gennemførelse af eksterne reviews af it-projekter. It-projektrådet kommer til at høre under Finansministeriet. Samtidigt skal der etableres et Ministeri-

ernes Projektkontor, som skal udarbejde en fælles projektmodel for it-projekter i staten og en fælles kompetenceudviklingsmodel for projektledere i staten. Ministeriernes Projektkontor kommer til at referere til it-

projektrådet og hører dermed også under Finansministeriet.

Ud over it-projektråd og Ministeriernes Projektkontor foreslår it-udredningen etablering af en fælles projektleder- og ►

It-udredningens anbefalinger

It-udredningen blev udarbejdet af en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Finansministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Skatteministeriet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Rapporten identificerer tre indsatsområder, hvor der skal ændres i måden at arbejde med it-projekter i staten:

Kompetenceløft og fælles metoder, fokus på risikofyldte it-projekter samt bedre samarbejde med leverandører og rådgivere.

Der skal blandt andet etableres en fælles it-projektmodel, der vil basere sig på den såkaldte Prince2-model, der betegnes som den mest udbredte projektmodel i staten i dag. It-udredningen foreslår oprettelse af et statsligt it-projektråd under Finansministeriet, der blandt andet skal vurdere risikoprofilen for it-projekter over 10 millioner kroner.

Der skal også etableres et Ministeriernes Projektkontor med reference til it-projektrådet, der blandt andet skal udarbejde den fælles projektmodel og kompetenceudviklingsmodel.

Endelig skal der etableres en fælles projektleder- og ressource-enhed, der består af erfarne projektledere og it-arkitekter, som kan udlånes til særligt risikofyldte eller strategisk vigtige projekter.

- ressource-enhed, hvor erfarne projektledere og it-arkitekter kan udlånes til risikofyldte og/eller strategisk vigtige projekter. Der er ikke taget stilling til, hvor projektleder- og ressourceenheden skal forankres, men Erik Frøkjær frygter, at den enhed også ender under Finansministeriet.

Dobbeltrolle kilde til evig modsætning

Det store problem med forankringen i Finansministeriet er, at Finansministeriet

derved fortsat skal spille en dobbeltrolle, hvilket uvægerligt vil give interessekonflikter, mener Erik Frøkjær.

– Finansministeriet er smurt ind i samtlige større it-projekter gennem den økonomiske og budgetmæssige godkendelse, så det kan blive svært for dem at give en uvildig rådgivning. I det samme ministerium skal man både være bevillingsgivende for projekterne og samtidig være rådgivende og kritiske sparringspartnere for projekterne, når det begynder at gå galt. Det er svært. Prøv at

forestille dig, at man skal have støtte og råd fra den samme enhed, som har bevilget pengene, siger Erik Frøkjær.

Det vil blive meget svært, for ikke at sige umuligt, at yde uvildig rådgivning, er Erik Frøkjærs vurdering.

– Det vil simpelthen ikke kunne fungere. Man kan ikke blande den rådgivende og den udførende budgetgivende opgave, siger Erik Frøkjær og uddyber:

– Hvis de uvildige rådgivere sidder tæt på budget- og finansdrene i Finansministeriet, betyder det, at kontoret på den anden side af gangen fra de uvildige rådgivere har siddet og godkendt et projekt med tilhørende budget. Hvis rådgiverne begynder at blive kritiske og vil forlænge projektet for at sikre et forsvarligt system, så er det noget, der kræver merbevillinger. Det vil betyde, at der internt i Finansministeriet vil blive trukket i forskellige retninger, forklarer Erik Frøkjær.

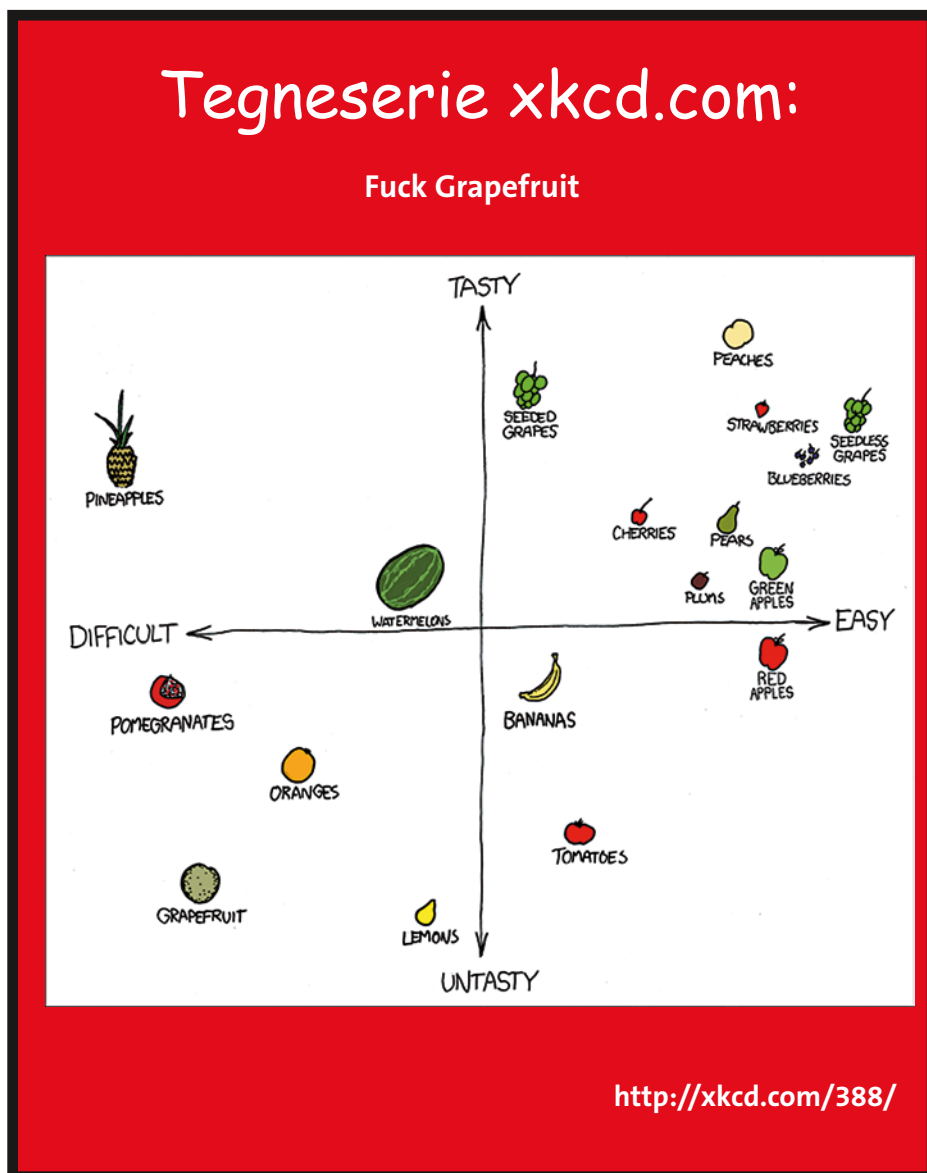
Embedsmændene i Finansministeriet, der har godkendt det oprindelige budget og den oprindelige udviklingsplan, vil ikke være interesserede i at give merbevillinger, mens de uvildige rådgivere, som skal sikre et så sundt og funktionsdygtigt system som muligt, vil kræve, at der gives en merbevilling. Et sted i Finansministeriets hierarki vil der sidde en chef, som skal afveje de to modsatrettede anbefalinger fra sine underordnede, mener Erik Frøkjær.

– Det vil blive en evig kilde til dårlige kompromiser og beslutninger, advarer han.

Uafhængig rådgivning fra Rigsrevisionen

I stedet foreslår Erik Frøkjær, at der etableres en reel uafhængig organisation, der kan foretage eksterne projektreviews og vurdere risikoprofiler for projekterne.

– Jeg peger på Rigsrevisionen, som gennem mange år har stået for et kritisk udredningsarbejde, siger Erik Frøkjær.

<http://xkcd.com/388/>

Han peger på, at Rigsrevisionen gennem årtier har undersøgt fejlslagne it-projekter og fundet frem til, hvad der er gået galt.

– Det har konstant været Rigsrevisionen, der har peget på de væsentlige problemer, argumenterer Erik Frøkjær, der samtidigt erkender, at det vil være en ny type opgave for Rigsrevisionen, som traditionelt først kommer ind i billedet og reviderer allerede overståede eller fejlslagne projekter.

– Jeg ved godt, at det ikke er Rigsrevisionens styrke at være støttende i løbende projekter. Derfor kræver det en nytænkning af Rigsrevisionen, siger Erik Frøkjær og fremhæver, hvordan internationale revisions-

firmaer i privat regi har etableret sig som stærke uafhængige rådgivere vedrørende it-projekter.

Erik Frøkjær så gerne, at alle de tre foreslåede nye enheder lægges over i Rigsrevisionen.

– Jeg ville flytte it-rådet, Ministeriernes Projektkontor og projektleder- og ressourceenhed, hele baduljen, over i et tværgående organ. Det organ bør være uafhængigt af de budgetgivende myndigheder, som det kendes fra Rigsrevisionen.

Erik Frøkjær er dog ikke videre optimistisk med at få det ført ud i livet.

– De overvejer ikke Rigsrevisionen, det er en dødfødt idé i deres øjne.

I øjeblikket sidder Finansministeriet hamrende stærkt på det her. Taskforcen bag it-udredningen med Lars Frelle i spidsen kommer fra Finansministeriet. De skriver jo meget direkte, at oprettelse af et statsligt it-råd er under Finansministeriet. Ministeriernes Projektkontor er med reference til it-rådet. Det er slet ikke til diskussion. Så fra deres synspunkt er min idé helt dødfødt, siger Erik Frøkjær og tilføjer så med et lettere bedrøveligt grin:

– Men det er stadig det rigtige. Vi må tage konsekvensen af, at Finansministeriet nu i 50 år har været klart ledende i statens problemfyldte it-udvikling.

IT-UNIVERSITETET I KØBENHAVN

STYRK DINE IT-KOMPETENCER

FÅ DIPLOM I IT

Deltidsstudier til erhvervsaktive
- viden på akademisk niveau

itu.dk

IT-Universitetet i København · Rued Langgaards Vej 7 · 2300 København S · **Dedikeret til den digitale verden**

Tobias Oetiker er en glad bruger af webmiljøet Qooxdoo, som bygger på Javascript. Det er nemmere at programmere brugerflader, hvor det hele sker i klienten, end at fjernstyre det hele fra serveren, mener han. Foto: Lars Bertelsen.

Skriv webflader med Qooxdoo

Der er ingen grund til at bruge Flash, Silverlight eller Google Web Toolkit, når man har Qooxdoo. Her kan man skrive brugerflader i en menneskelig Javascript-stil.

Af Tania Andersen, prosabladet@prosa.dk

'Hvorfor gå over åen efter vand' lyder et gammelt ordsprog, og hvorfor skrive web-brugerflader i alt muligt andet end Javascript, når sproget nu kan en hel del på egen hånd.

Det synes at være mottoet for open source-frameworket Qooxdoo, der ligesom Google Web Toolkit og andre miljøer vil gøre det nemmere at skrive webgrænseflader.

På konferencen Open Source Days i foråret fortalte Tobias Oetiker om Qooxdoo. Han er blot en almindelig bruger, som er begejstret for miljøet.

– Jeg plejede at lave små scripts til mine webapplikationer, som ikke så alt for perfekte ud. Med Qooxdoo kan jeg lave brugerflader

uden meget mere besvær end i gamle dage, og folk bliver imponerede.

Qooxdoo udnytter, at Javascript har stærke evner inden for metaprogrammering. Det gør det muligt at kode på en måde, som nærmest ligner Java. I Qooxdoo er det muligt at bruge objektorienterede elementer som mixins, statiske felter, abstrakte klasser, bindings og meget mere. Brugerfladen programmeres på samme måde, som almindelig GUI-programmering gøres i objektorienterede miljøer.

Webapplikationen lever sit liv i browseren og henter kun data, intet andet, fra serveren. Det er en stor fordel i forhold til serverbase-

rede teknologier som PHP, ASP og JSP, mener Tobias Oetiker.

– I f.eks. PHP er der et split mellem, hvad der foregår på server og i browser. Det er serveren, der skal holde styr på, hvad der bliver vist, og forberede den næste side. Hvis der er mange brugere, bliver det svært. Men hvis du i modsætning hertil skriver noget, som befinder sig ved siden af brugeren, så er det langt nemmere, og når webapplikationen har brug for noget fra serveren, kan den gå tilbage og bede den om det. Programmeringsopgaven er nemmere, fordi applikationen er tættere på brugeren, i stedet for at fjernstyre det fra serveren.

Få bedre råd

**STUDIE
FORSIKRING
2010**

Med en Studieforsikring hos RUNA er du sikret til lav pris

Studieforsikringen omfatter:

- Indboforsikring - 50% rabat
- Rejseforsikring Verden - 50% rabat
- Ulykkesforsikring - 25% rabat

Flere fordele:

- Har du en Studieforsikring hos os, kan du få 25% studierabat på Bil-, Motorcykel- og Knallertforsikring
- Spar 8% ved at betale én gang om året

Studieforsikringen koster mellem 341 og 451 kr. pr. kvartal (indeks 2010) alt efter, hvor i landet du bor.

RUNA FORSIKRING A/S

www.runa.dk - Tlf.: 3332 2200

Jeg ser mange over 50, der ikke følger med.

Deltager i Prosabladets brugerpanel.

Brugerpanelet: Efteruddannelse skal holde på it-job

Fornyelse og videreuddannelse er vejen frem for de driftsfolk, hvis job er truet af cloud computing og konkurrence fra lavtlønslande, mener Prosabladets brugerpanel. Det på trods af, at driftsfolkene endnu ikke selv har mærket noget til de forsvindende job.

Af Nina Ferdinand, nif@prosa.dk

De største udfordringer for it-drift i Danmark i de kommende år er konkurrence fra lavtlønslande, og at cloud computing overtager it-opgaver, mener deltagerne i Prosabladets brugerpanel.

– Jeg ser i højere grad, at man flytter forretningsapplikationer ud i byen og lader infrastrukturen blive internt, kommenterer én.

Andre udfordringer er mere driftssikre teknologier som virtualisering og clustering, nævner nogle.

Men det er også et problem, at mange driftsfolk ikke videreuddanner sig – om det så skyldes deres egen eller arbejdsgiverens indsats:

– Jeg ser mange over 50, der ikke følger med, skriver en deltager i brugerpanelet.

Tag dog driftsfolkene med på råd

Nogle adspurgte pointerer, at arbejdsgiverne kunne drage fordel af at inddrage driftsfolkene i udformningen af fremtidens arbejdsopgaver, men så må medarbejderne også selv blive bedre til at kræve dette.

– Man kan inddrage driftsfolk i udviklingsopgaverne, så der kommer mere driftssikre løsninger ud første gang, lyder en kommentar.

De fleste af it-folkene i Prosabladets brugerpanel har dog endnu ikke mærket, at

jobbene til driftsfolk forsvinder. It-analyseinstitutter som Gartner og IDC siger ellers samstemmende, at hardware og egen it-drift hos virksomhederne er på vej ud og i stigende grad vil blive afløst af cloud computing-løsninger.

Ifølge IDC vil brugen af cloud computing blive fordoblet de næste to år, så ni procent af verdens it-forbrug i 2012 foregår i skyen.

Men kun en fjerdedel af de 71, der besvarede rundspørgen, har i høj eller nogen grad oplevet, at der er blevet færre job inden for it-drift i Danmark. Over 40 procent har slet ikke mærket noget til det.

Driftsfolk kræver efteruddannelse

På spørgsmålet om, hvad der kan gøres for at sikre job inden for it-drift i Danmark i fremtiden, er det også tydeligt, at brugerpanelets deltagere ikke tror meget på en fremtid for driftsfolks nuværende kompetencer. 70 procent af brugerpanelet mener, at vi skal satse på efter- og videreuddannelse inden for it-drift, og samme antal mener, at driftsfolkene også må være indstillet på nye arbejdsopgaver.

Kun meget få mener, at det bliver nødvendigt at gå ned i løn for at imødegå konkurrencen, og en tredjedel mener, det er vigtigt at støtte it-folk i lavtlønslande, så

deres lønninger kan nærme sig de danske.

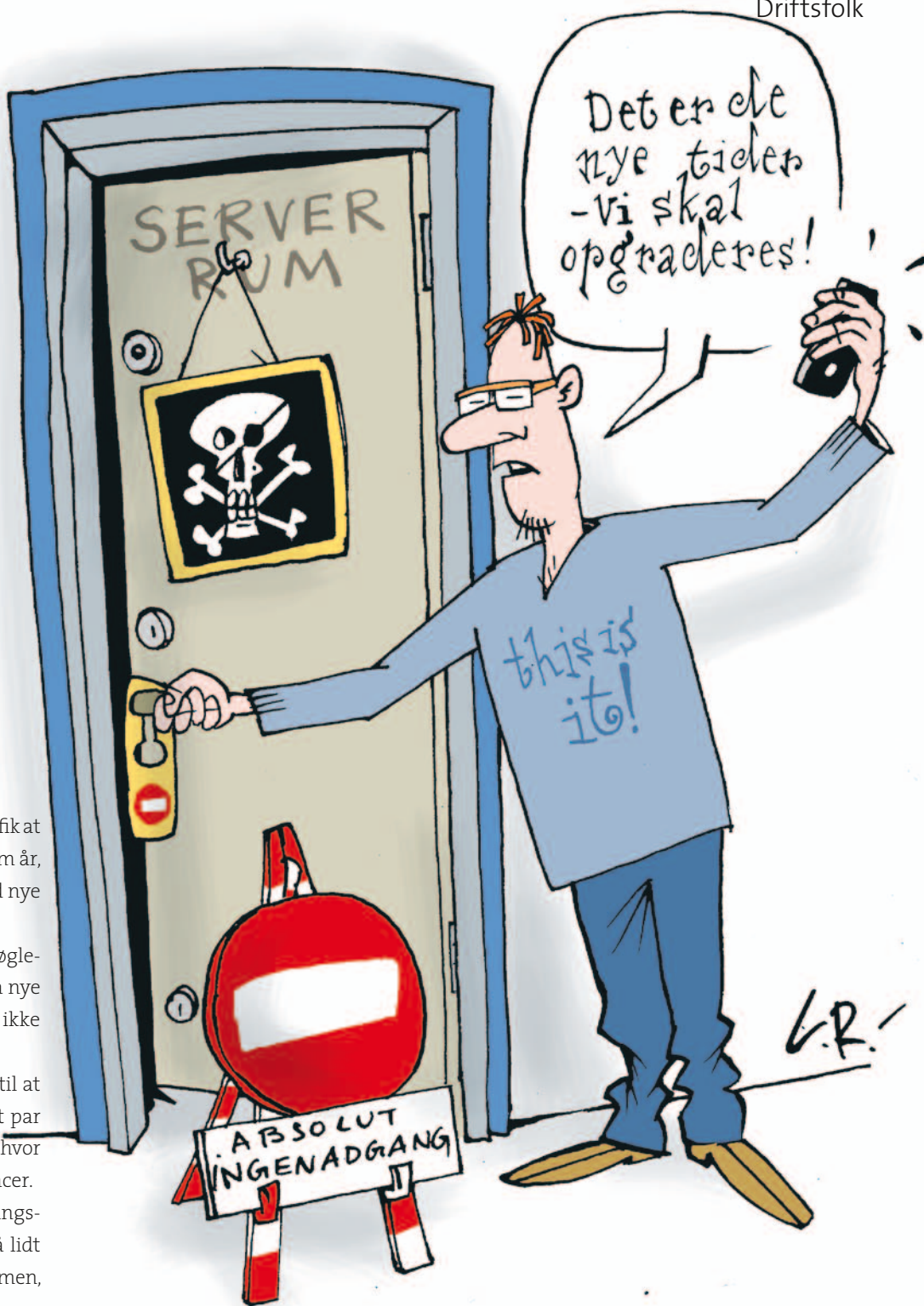
Flere påpeger, at Danmarks fordel er specialisering i bestemte teknologier, og mener, at bedre og dybere viden kan holde på job.

– Vi skal arbejde os ud af det. Tredjeverdenslande leverer slet ikke den service, som

Prosabladets brugerpanel

Brugerpanelet er Prosabladets forum for holdninger og erfaringsdeling om it-aktuelle emner. Brugerpanelets hovedformål er at afdække holdninger og tilføre indsigt. Brugerpanelet må ikke forveksles med meningsmålinger og postulerer ikke repræsentativitet. Meld dig til brugerpanelet og få dine meninger hørt på www.prosa.dk/brugerpanel.

vi leverer, kommenterer én.

Hvis deltagerne i brugerpanelet selv fik at vide, at deres job ville forsvinde om fem år, ville langt størstedelen af dem se mod nye jobområder og videreudanne sig.

– Efteruddannelse er et væsentligt nøgleord, samt det at få lov til at arbejde på nye teknologier er nøgleord for, at man ikke mister sit arbejde.

Kun et par stykker ville være parat til at gå ned i løn uden at kny, og endnu et par stykker overvejer at søge job i udlandet, hvor der måske er brug for deres kompetencer.

– Jeg ville gå mod udvikling i forretningsområdet. Driftsfolk ved trods alt også lidt om, hvordan forretningen hænger sammen, foreslår en deltager.

Mange af deltagerne er enige om, it er et fag, hvor det er væsentligt at forny sig.

– Vi skal altid være klar til ændringer og tilpasning ved uddannelse og samarbejde.

It-drift har en fremtid

Der er dog lidt uenighed om, hvor stort problemet med jobmangel egentlig vil blive.

– Jeg har på fornemmelsen, at I bare har tænkt, at it-drift er noget med bankers driftscentre og den slags. Jeg arbejder på Danmarks største professionshøjskole, hvor vi er 13 driftsfolk ud af en it-afdeling på

cirka 70. Vi i drift har ud over de traditionelle driftsopgaver med serverhardware og netværk en masse opgaver, der lapper ind over support- og udviklingsområderne. Derfor virker outsourcing til udlandet ikke specielt truende. Der vil være opgaver til os driftsfolk mange år endnu, mener en deltager.

En anden sammenligner allerede it-driftsfolk med andre hedengangne professioner:

– Der er vel ingen grund til at stritte imod udviklingen, så havde vi jo stadig haft for eksempel typografer og tekniske tegnere.

Hvis man omvendt tømmer markedet for driftsfolk ved hjælp af efteruddannelse, så opfyldes profetien om, at drift flytter til lavtlønslande.

Og andre igen mener, at løsningen ligger et sted imellem. Jobbene er ikke helt på vej væk, men driftsfolkene kan have godt af en opsang på deres arbejdsområde:

– Jeg mener bestemt, der er en fremtid for drift. Men der mangler helt sikkert strammere disciplin og struktur i, hvordan driften behandler problemer og sikrer, at de ikke kommer igen.

It-folk skal lære at sige ja

Om to år vil hver femte virksomhed ikke eje hardware selv, siger analyseinstituttet Gartner. Derfor skal it-medarbejderne tage sig voldsomt sammen, hvis de vil beholde jobbet, lyder opgangen fra en ekspert.

Af Nina Ferdinand, nif@prosa.dk

Alt for længe har it-administratorer og driftsfolk haft lov til at gemme sig for verden nede i de mørke serverrum og sagt nej, når brugerne selv vil have indflydelse på deres arbejdsværktøjer.

Snart vil cloud computing overhale dem indenom, mener Jesper Ahrenkiel Frederiksen, der har 12 års erfaring med at hjælpe virksomheder med at indføre virtualisering af servere og cloud-løsninger. Han stemmer i kor med analyseinstituttet Gartner, der vurderer, at hver femte virksomhed om to år har lagt al deres hardware i skyen, og det er blot begyndelsen. Groft sagt må de it-professionelle lære at sige ja til brugerne og se de nye muligheder – eller sige farvel til jobbet, er hans budskab.

– Der er for mange it-folk, der har siddet i en maskinstue og hygget sig lidt for længe. Nu kan de ikke gemme sig bag teknologien længere, men må lære at forklare ledelsen, hvordan det gavner forretningen. Lederne vil vide, om det bliver gjort smart eller ej, så man skal lære at argumentere på en anden måde end hidtil, siger han.

I fremtiden kommer driftsfolk nemlig ikke længere til at arbejde så meget med klassisk infrastruktur, men skal i stedet for eksempel håndtere applikationer og mange forskellige devices, vurderer Jesper Ahrenkiel Frederiksen.

– De skal forme teknologien, så den passer til brugerne. Hvis en kollega har en iPhone, skal han have mulighed for at bruge den til sit arbejde, eksemplificerer han.

Når systemerne ryger ud i skyen, ligger de nemlig langt væk fra brugeren – og her kan it-medarbejderne udnytte den kæmpe

It-folk skal ud af de mørke serverrum og sælge sig selv, mener Jesper Ahrenkiel Frederiksen. Foto: Lars Bertelsen.

”

Der er brug for en mere positiv tilgang, hvis man skal være én af dem, der stadig er der om fem år.

Jesper Ahrenkiel Frederiksen, rådgiver i it-implementering.

værdi, der er i, at de er tæt på brugerne.

Opflasket til at sige nej

Cloud computing automatiserer de meget gængse infrastrukturopgaver. Men det skal ikke ses som en trussel, men en mulighed for at frigøre flere ressourcer til brugerne og deres krav, mener Jesper Ahrenkiel Frederiksen. Og det kan it-folk udnytte ved at få kompetencer til at sige ja.

Ifølge it-rådgiveren har it-afdelingerne nemlig i mange år været opflasket til at sige nej til folk, der kommer og beder om hjælp til ting, der er "ud over det normale". Nu må de i stedet lære at sige ja til brugerne og rådgive dem om de ting, de har brug for i deres arbejde – på alle platforme.

– For eksempel kan de blive dygtige til at rådgive om Apples AppStore. Ved at blive en mere aktiv it-afdeling, der er tættere på brugerne og selv kommer med forslag om nye projekter og produkter, er det nemmere at vise værdi over for ledelsen og dermed undgå fyresedlen, siger Jesper Ahrenkiel Frederiksen.

Flere samlede forløb

Og det kræver noget efteruddannelse, der er anderledes end det, man er vant til at give fra HR-afdelingerne, mener Jesper Ahrenkiel Frederiksen.

– De populære kurser begynder at være mere samlede forløb, der giver en mere generel forståelse for virtualisering. Det er en øvelse for folk, der er vant til kun at tale ét sprog. Nu skal vi lære at tale et sprog, som ikke-it-folk forstår. Man skal populært sagt have 'people skills', påpeger han.

Og er der ikke adgang til den nødvendige efteruddannelse, er det it-medarbejderens eget ansvar at holde sig opdateret på de nye muligheder og bruge dem, er hans opfang.

– Sug ny viden ud af de folk, som har den – hvad enten det er i huset eller på inter-

netfora. Brug Google og følg med i, hvad der foregår. Regn ikke med at få et kursus. Hvis man selv tager initiativet, er det nemmere selv at styre processen, siger Jesper Ahrenkiel Frederiksen.

– Man bør stille sig selv spørgsmålet: Har virtualisering indflydelse på min hverdag? Og hvis man arbejder med it-drift: Hvordan kan jeg dygtiggøre mig? Hvordan kan jeg få opgaverne vedligeholdt i den virtuelle verden?

Jesper Ahrenkiel Frederiksen mener, at det er en uundgåelig tendens på linje med, da jobbene forsvandt for typograferne. Krisen har bare speedet processen op.

For i en krisetid som denne, når virksomhederne ikke kan sælge mere, må de skære omkostninger. Derfor er det vigtigt at vise, at man ikke er en omkostning for virksomheden – men en forretningsdriver, påpeger han.

– Nu har man åbnet for det bal, der hedder

virtualisering, og hvis man ikke selv tager skridtet, kommer der nogen og tager skridtet for én, siger Jesper Ahrenkiel Frederiksen.

Kvantespringet til cloud computing – hvad er det, it-folk skal kunne?

- Sig ja til brugerne
- Håndtér mange devices
- Ret din service mod brugerne
- Stil krav til dem, der implementerer de nye systemer
- Sug viden ud af folk i stedet for at se dem som konkurrenter

Jesper Ahrenkiel Frederiksen

Nyhed! Uhørt stærke Business Pro forbindelser

Professionelle netværksløsninger

- ✓ Uafhængig infrastruktur
- ✓ Dedikerede MPLS- og VPN-løsninger
- ✓ Symmetriske forbindelser
- ✓ Fremtidssikrede løsninger
- ✓ Hurtig levering og intet gravearbejde
- ✓ Lave etableringsomkostninger
- ✓ SLA med 99,9% opetid
- ✓ Døgnovervågning på alle løsninger

Landsdækkende i 2010

SkyLine har et trådløst netværk i Jylland, på Fyn og i København med kapaciteter fra 2 – 800 Mbit/s. SkyLine fortsætter udbygningen på Sjælland, Lolland, Falster og Bornholm og er inden udgangen af 2010 landsdækkende.

www.skylineerhverv.dk

8711 1111

Franselen ligger i befor
SkyLine

Dansk online fakturasystem

Det er paradoksalt, at man i 2010 stadig printer fakturaer.

Christian Lanng, direktør i Tradeshift.

Tradeshift er en ny dansk platform, der udbyder udveksling af fakturaer mellem virksomheder som Software as a Service. Grundlæggerne af firmaet kommer fra IT- & Telestyrelsen.

Af Jakob Schultz, prosabladet@prosa.dk

Det er ikke uerfarne folk, der står bag det nye tiltag Tradeshift, der netop er lanceret i både Danmark, Tyskland, Storbritannien og Østrig. Christian Lanng, Mikkel Hippe Brun og Gert Sylvest har tidligere arbejdet for den danske regering. Lanng og Brun har været foregangsmænd i IT- & Telestyrelsen, hvor de oprettede e-faktureringsinfrastrukturen NemHandel. De deltog desuden i arbejdet med den europæiske infrastruktur for handel på tværs af grænserne, PEPPOL (Pan European Public Procurement Online), og hele den offentlige digitalisering via digitaliser.dk.

Den tid er slut. Nu er det deres eget firma, som de satser på – blandt andet med rådgivning fra Morten Lund, der er kendt for adskillige it-succeser, men også fra Nyheds-

avisens konkurs.

– Mikkel og jeg har en fortid i det private, før vi kom til det offentlige. Det har været meget spændende projekter, men vi har også hele tiden været enige om, at vi ville tilbage til det private erhvervsliv. Og det er vi nu, med en platform, der bygger på det, som vi mener er fremtiden, siger Christian Lanng, der er direktør i Tradeshift.

Den nemme vej

Tradeshift udbydes som Software as a Service, og firmaet har gjort dele af kildekoden tilgængeligt, så programmører kan udvikle egne applikationer, der kan fungere sammen med systemet. Målet for Christian Lanng er, at løsningen skal være den nye standard, som

Christian Lanng har været foregangsmand for cloud computing-tiltag i det offentlige. Nu vil han udbrede SaaS via sit eget firma Tradeshift.

em skal ud i hele verden

gør det nemt for alle typer virksomheder at benytte digital fakturering.

– Moderne forretningssoftware har vokset sig for kompleks og for indviklet for de fleste virksomheder. Vi vil levere en løsning, som er simpel, og som giver små og mellemstore virksomheder mulighed for at skifte deres papirprocesser, som for eksempel fakturering, ud med elektroniske, siger Christian Lannig.

For halvandet år siden lavede analysebureauet IDC en undersøgelse af interessen for økonomisystemer. Dengang viste mere end halvdelen af respondenterne, som alle var fra små og mellemstore danske virksomheder, interesse for hostede løsninger.

IDC's analysechef Anders Elbak mener, at undersøgelsen afslører, at der er et stort uudnyttet potentiale i SaaS.

– Jeg mener absolut, at der er muligheder. En af de største hindringer er, at små virksomheder sjældent skifter system, så længe det eksisterende stadig fungerer. Der er generel stor tilfredshed med de gamle C5- og Navision-løsninger, hvor i hvert fald C5 også fås som hosted løsning. Men der er muligheder i hostede løsninger, hvilket den ganske store succes som de mindre virksomheder E-conomics og Stonesoft,

der laver Summasummarum, har fået, siger Anders Elbak.

Den digitale nutid

For små enkeltmandsfirmaer er det gratis at bruge Tradeshift, mens det er de større firmaer, der skal gøre det til en forretning for folkene bag systemet. Kernefunktionen i Tradeshift er fakturering, men forretningskontakter kan tilføjes ved at invitere dem til systemet, så al kommunikation omkring fakturaen er samlet ét sted. Christian Lannig erkender, at man ude hos de helt små virksomheder skal gøre op med gamle vaner og arbejdsgange.

– Det er en udfordring, fordi små firmaer har nogle indgroede arbejdsgange omkring fakturering. Når de oplever, at de ikke skal installere programmer, at sikkerheden er i orden, og de får alt samlet ét sted, samtidig med at de ikke behøver printe fakturaen ud, så tror jeg, de vil ændre mening. I sidste ende vil det også betyde, at pengene kommer hurtigere hjem, fordi de store virksomheder ikke skal håndtere papirfakturaerne længere. Der er kun fordele ved det, siger Christian Lannig, der – ikke overraskende – mener, at SaaS er fremtiden.

– Det er paradoksalt, at man i 2010 stadig

printer fakturaer. SaaS og digital fakturering fungerer i det offentlige. Jeg har selv været inde over alt, der har med cloud computing at gøre i det offentlige, og har set, at det virker. Vi er stadig kun ved begyndelsen for, hvad SaaS vil udvikle sig til, siger han.

Tradeshift har i dag 2.000 brugere, men sender i den nærmeste fremtid invitationer til 100.000 danske virksomheder.

Fakta

Tradeshift er verdens første åbne platform, der gør handel muligt gennem hele processen via en gratis 360 graders e-handelsinfrastruktur til virksomhedernes leverandører.

Grundlæggerne af Tradeshift kommer fra IT- & Telestyrelsen og bakker op om åbne standarder og deltager i standardiseringsaktiviteter i forbindelse med internetbaseret tjeneste- og ressourceanvendelse og e-handel. De er rådgivere for en række offentlige myndigheder i åbne standarder til e-handel, herunder den danske regering, EU og den brasilianske regering.
www.tradeshift.dk

”

Man kan godt køre lidt fast, hvis man sidder i universitetsverdenen og kigger på det samme hele tiden.

Henrik Wann Jensen, internationalt anerkendt ekspert i computergrafik.

Lysets mester om "Avatar", fotonkort og Oscars

Danskeren Henrik Wann Jensen var med til at gøre figurerne i "Ringenes Herre" og "Avatar" til succeser. Commodore 64 og en interesse for fraktaler var ingredienserne til en international karriere for den nysgerrige ingeniør.

Af Dan Mygind, prosabladet@prosa.dk

Henrik Wann Jensen er udstyret med en stor nysgerrighed. Han stiller de grundlæggende spørgsmål, som små børn stiller, men som voksne har en tendens til at glemme:

Hvorfor er himlen blå, og hvorfor ser mælk ud, som det gør?

Henrik Wann Jensens evne til at finde svarene på de spørgsmål og oversætte svarene til computerkode, der kan simulere dagligdags objekter i flot grafik, har gjort ham til en internationalt anerkendt ekspert i computergrafik. Hollywood har haft bud efter ham til filmprojekter som "Ringenes Herre", "Avatar" og den kommende Tintin-film. Filmbyen har også hædret ham med en Oscar i 2004.

Assembler og Commodore 64

Det var dog slet ikke filmdrømme, der gjorde Henrik Wann Jensen interesseret i computergrafik. Det var computergenererede fraktaler, der i 1980'erne blev populært blandt computergrafik-entusiaster, deriblandt Henrik Wann Jensen. Udstyret med en Commodore

64, BASIC og Assembler begav Henrik Wann Jensen sig ind i søhestenes dal og computergrafikkens muligheder.

– Der var en periode, hvor fraktaler var meget populære. Jeg syntes, det var enormt spændende og flot, så jeg læste bøger om, at alt var fraktaler, naturen var fraktaler. Men de lignede jo ikke rigtigt noget, man havde set før. Jeg begyndte at tænke over, hvordan man kunne tage det til næste niveau, der ville virke realistisk. Jeg arbejdede stædigt på at få det til at se mere og mere realistisk ud, og jeg endte så med at lave forskning inden for det, forklarer Henrik Wann Jensen.

Fotonkort og naturlig hud

Han startede på Danmarks Tekniske Universitet, DTU, i 1988 på elektronik-linjen, men da han gerne ville arbejde med computergrafik, blev det kombineret med Bygge og Ingeniør-retningen, fordi man der havde CAD-programmer, som blev brugt til 3D-modellering.

– Det var det eneste sted, hvor jeg kunne

komme til at arbejde med computergrafik, siger Henrik Wann Jensen.

Det var på DTU, at Henrik Wann Jensen rigtigt begyndte at dissekere, hvordan lys egentlig fungerer i naturen. Han begyndte at modellere, hvordan lysfotoner bevæger sig rundt, og hvad der sker, når de rammer forskellige objekter.

– Photon mapping er en teknik, som jeg opfandt på DTU i forbindelse med min ph.d. Photon mapping bruges til at beregne, hvordan lyset bevæger sig rundt i et rum. På computeren simuleres, hvordan lysfotoner bevæger sig rundt i rummet. Hvis man eksempelvis har et rum med en hvid væg og et rødt gulvtæppe, så vil der være fotoner, der rammer det røde gulvtæppe og bliver reflekteret op på væggen, hvilket giver et rødt skær af lys på væggen, forklarer Henrik Wann Jensen.

En anden senere udviklet teknik er med til at gøre mennesker og menneskelignende væsener mere naturtro.

– En anden ting, jeg har arbejdet en del

Renderet af Henrik Wann Jensen 2001, med henholdsvis BRDF og BSSRDF

med, er materialer. Hvorfor ser materialer ud, som de gør? En af de lidt større ting, jeg har lavet, er, hvordan man kan simulere menneskelig hud. Det er sådan et halvt gennemskinneligt materiale, forklarer Henrik Wann Jensen.

Arbejdet med at lave en god simulering af menneskelig hud førte til hans teknik BSSRDF, der førte til en Oscar i 2004 og har gjort Henrik Wann Jensen eftertragtet i filmverdenen.

Gode forskerideer fra filmprojekter

Henrik Wann Jensens evne til at skabe naturtro computergrafik har nemlig vakt interesse i Hollywood. Ud over arbejdet på "Ringenes Herre" og "Avatar" har Henrik Wann Jensen været involveret i den kommende Tintin-film.

– I 2008 og 2009 var jeg i New Zealand og besøgte Weta Digital (Firma specialiseret i visuelle effekter etableret af Peter Jackson, instruktør af blandt andet "Ringenes Herre", red.) for at hjælpe dem med "Avatar" og "Tintin", som kommer senere i år. Kvaliteten er ved at være på et niveau, hvor man ikke distraheres af, at man tænker, at det ser lidt computeragtigt ud, siger Henrik Wann Jensen.

Arbejdet og berøringsfladen med filmindustrien er noget, som Henrik Wann Jensen sætter pris på.

– Det er enormt spændende at være med i et filmprojekt. I forskningsverdenen sidder man meget alene eller måske sammen med et par studerende. Hvis man sidder i universitetsverdenen hele tiden – nå, nu skal jeg ikke kritisere for meget, tøver han og fortsætter så:

– Man kan godt køre lidt fast, hvis man sidder i universitetsverdenen og kigger på det samme hele tiden, siger Henrik Wann Jensen, der er glad for, at hans forskning bliver brugt.

– Et af de store spørgsmål inden for forskning er, om det overhovedet kan bruges til noget, det man forsker i. Hvis man ser på alle de artikler, der skrives af alle forskere, så er gennemsnittet af referencer eller citations under én. Over halvdelen af artiklerne bliver aldrig refereret. Det er enormt trist, at der ikke er nogen, der arbejder videre på det, man har siddet med. Det er derfor fantastisk at komme ud i industrien og hjælpe med nogle projekter, hvor folk anvender nogle af de teknikker, vi har arbejdet på, siger Henrik Wann Jensen, der også får inspiration til forskningen fra filmindustrien.

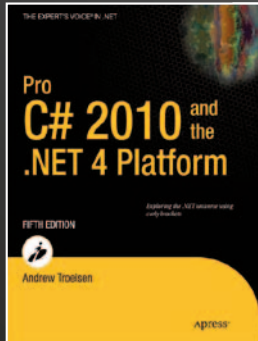
– Det er rart at komme ud og få lidt frisk luft i industrien og se, hvad folk har af problemer. Problemer, som man måske ikke lige tænker over, når man går og tænker på sine formler og andre ting. Så kan jeg tage det med tilbage og se, om jeg kan løse det.

BSSRDF eller hvordan Gollum bliver naturtro

BSSRDF står for 'bidirectional surface scattering distribution function', hvilket nok ikke siger de fleste så meget, men det var den teknik, der indbragte Henrik Wann Jensen en Oscar i 2004. BSSRDF sørger for, at lyset i computergrafikken bevæger sig lidt ind under huden på en person. Det giver effekter, som at man kan se, hvordan lyset skinner igennem et øre, når øret belyses bagfra. BSSRDF spreder lyset ind under huden, så detaljerne bliver lidt udvaskede, hvilket giver huden et mere blødt og naturligt udseende.

Den gamle metode BRDF, 'bidirectional reflectance distribution function', giver kun mulighed for at simulere lys, der rammer overfladen og reflekteres direkte fra overfladen. Det giver et lidt hårdt og plastikagtigt udseende.

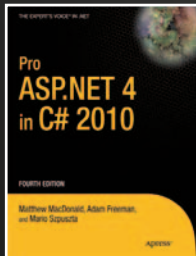

Pro C# 2010 and the .NET 4 Platform, 5ed

This book is for anyone with some software development experience who is interested in the new .NET Framework 4 and the C# language. Whether you are moving to .NET for the first time or are already writing applications on .NET 2.0 or .NET 3.5, this book will provide you with a comprehensive grounding in the new technology and serve as a complete reference throughout your coding career.

9781430225492

Nedsat pris
kr. 325

Nedsat pris
kr. 323

Pro ASP.NET 4 in C# 2010, 4ed

ASP.NET 4 is the latest version of Microsoft's revolutionary ASP.NET technology. It is the principal standard for creating dynamic web pages on the Windows platform. Pro ASP.NET 4 in C# 2010 raises the bar for high-quality, practical advice on learning and deploying Microsoft's dynamic web solution.

9781430225294

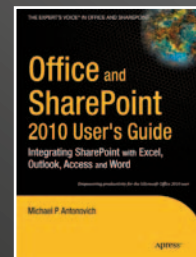

Nedsat pris
kr. 215

Introducing Silverlight 4

Brings you up to speed with the latest version of Silverlight quickly and efficiently. The book builds off your understanding of the basics of .NET coding and WPF, allowing your journey to Silverlight 4 proficiency to be as quick and painless as possible.

9781430229919

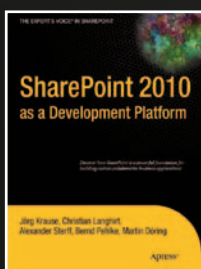

Nedsat pris
kr. 242

Office and SharePoint 2010

Showing how together with SharePoint 2010, Office users can achieve goals like web sites with a consistent single view, improved collaboration within their organization, and better document management, and may even get one step closer to the paperless office we've been promised for years.

9781430227601

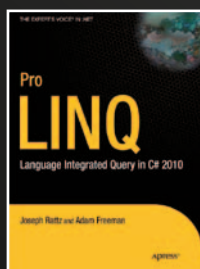

Nedsat pris
kr. 295

SharePoint 2010 as a Development Platform

This book takes an in-depth, all-encompassing approach to programming concepts, the extensibility interfaces, and how to embrace SharePoint as a toolkit full of features available to web developers.

9781430227069

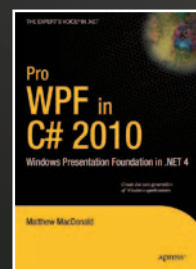

Nedsat pris
kr. 244

Pro LINQ Language Integrated Query in C# 2010

Most books show the simplest examples of how to use a method, but they so rarely show how to use the more complex prototypes. This book is different. Demonstrating the overwhelming majority of LINQ operators and prototypes, it is a veritable treasury of LINQ examples.

9781430226536

Nedsat pris
kr. 342

Pro WPF in C# 2010 Windows Presentation Foundation in .NET 4

This book shows you how WPF really works. It provides you with the no-nonsense, practical advice that you need in order to build high-quality WPF applications quickly and easily.

9781430227052

JAOO

THE 14. TH INTERNATIONAL SOFTWARE DEVELOPMENT CONFERENCE

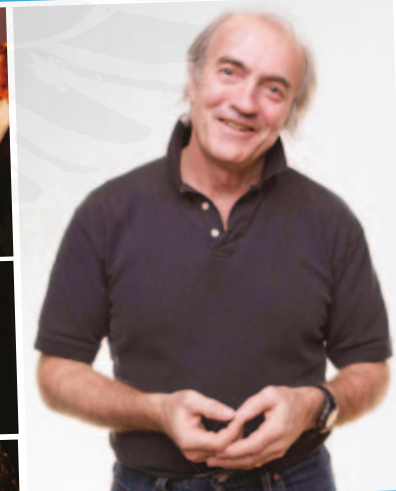
OCT. 3 - 8, 2010 AARHUS, DK

Dan Ingalls
Architekt of Small Talk

Henrik Wann Jensen,
Creator of Killer 3D technologies for "Lord of the Rings" and "Avatar"

Bill Buxton
Principal Researcher Microsoft
Research

James Gosling
Father of Java

Mød den danske stjerneudvikler Henrik Wann Jensen og mere end 80 andre talere håndplukket blandt IT verdens absolutte elite. JAOO 2010 – en softwareudviklings konference i international klasse. 3 - 8 oktober i Musikhuset i Aarhus.

Læs mere på JA OO.dk

15%

rabat til Prosas medlemmer.
Book din JAOO billet inden 20.
september 2010 og brug
promocoden: 'prosa'

Browseren ved, hvor din router bor

De nye geolokationsmuligheder i HTML5 gør det muligt at bestemme brugerens position. Det fungerer også uden GPS. Hvis pc'en har wi-fi, kan Firefox bestemme positionen ned til få meter. Hemmeligheden bag er, at Google ved, hvor din trådløse router bor.

Af Tania Andersen, prosabladet@prosa.dk

Blandt de mange spændende nyheder i den kommende HTML5-standard, der er under gradvis udrulning, er muligheden for at bestemme brugerens position via Javascript. Den oplagte anvendelse er at vise brugerens position på et kort, og den funktion findes allerede på Google Maps. Det overraskende er, at positionsbestemmelsen også fungerer uden GPS-tjeneste i brugerens pc. I hvert fald hvis pc'en er udstyret med wi-fi og befinder sig i et byområde.

Google har nemlig opsamlet information, som sammenknytter unikke data fra åbne

trådløse netværk med geografiske data. Det er det trådløse adgangspunkts såkaldte MAC-adresse, som Google har sat sammen med koordinaterne. En MAC-adresse er et unikt serienummer, som alle Ethernet-netværkskort er udstyret med.

Hemmeligstemplet logningsmetode

Præcis, hvordan det er foregået, ved kun Google, men flere, såsom sikkerhedseksperter Dan Kaminsky, gætter på, at det er sket i forbindelse med indsamling af billeder til

Google Street View, hvor Googles kamera-bil med en fintfølede antenne har kunnet noteret MAC-adresser fra de omgivende wi-fi-netværk. Der findes andre tjenester, der tidligere har anvendt samme teknologi, såsom Skyhook, der benyttes i den norske browser Opera.

Kontroversiel dataindsamling

Indsamlingen af wi-fi-data er ikke forløbet uden sværds slag. I Tyskland greb myndighederne ind og beslaglagde Googles diske. Ifølge de tyske myndigheder viste det sig

Eksempel 1

Først tjekkes, om browseren understøtter geolokation. Det gøres ved at spørge på eksistensen af objektet navigator.geolocation:

```
if (navigator.geolocation) {
  /* geolocation is available */
} else {
  alert("I'm sorry, but geolocation services
  are not supported by your browser.");
}
```

Positionen findes ved at benytte funktionen navigator.geolocation.getCurrentPosition. Det er et asykront kald, da det kan tage serveren en del tid at sende svaret tilbage. Som argument benyttes derfor en callback-funktion:

```
navigator.geolocation.getCurrentPosition(function(position) {
  do_something(position.coords.latitude, position.coords.longitude);
});
```

Eksempelvis kan vi bruge koordinaterne således:

```
function do_something(breddegrad, laengdegrad) {
  alert("Din position er sådan ca.: " + breddegrad + ", "
  + laengdegrad);
}
```

En anden anvendelig funktion er navigator.geolocation.watchPosition, som kalder callback-funktionen hver gang, enheden skifter position.

senere, at Google ikke bare havde gemt netværkens MAC-adresser, men også havde fået en bid af brugernes trafik med i købet, som i visse tilfælde også indeholdt fortrolige oplysninger samt e-mail. Også i Sydkorea har myndighederne for nylig beslaglagt data fra Google. Det var tidligere i år ikke muligt for Prosabladet at få en kommentar fra det danske datatilsyn.

Præcision på fem meter

Når Firefox 3.6 bestemmer brugerens position på pc'er med wi-fi og uden GPS, sker det ved at opsamle oplysninger fra pc'ens wi-fi-modtager om de omgivende netværks MAC-adresser samt sendestyrke. Disse oplysninger sendes i JSON-format til Googles geotjeneste, der sender en omtrentlig position tilbage (se eksempel 2). I vores eksempel klarer wi-fi-bestemmelsen sig med en præcision på fem meter.

Eksempel 2

Forespørgslen mellem browseren og Googles geolocation-tjeneste, hvis endepunkt er <https://www.google.com/loc/json>. Kommunikationen mellem browser og tjenesten er altså krypteret med SSL.

Forespørgsel:

```
{
  "version": "1.1.0",
  "host": "maps.google.com",
  "Wi-fi_towers": [
    {
      "mac_address": "01-23-45-67-89-ab",
      "signal_strength": 8,
      "age": 0
    },
    {
      "mac_address": "01-23-45-67-89-ac",
      "signal_strength": 4,
      "age": 0
    }
  ]
}
```

Svar:

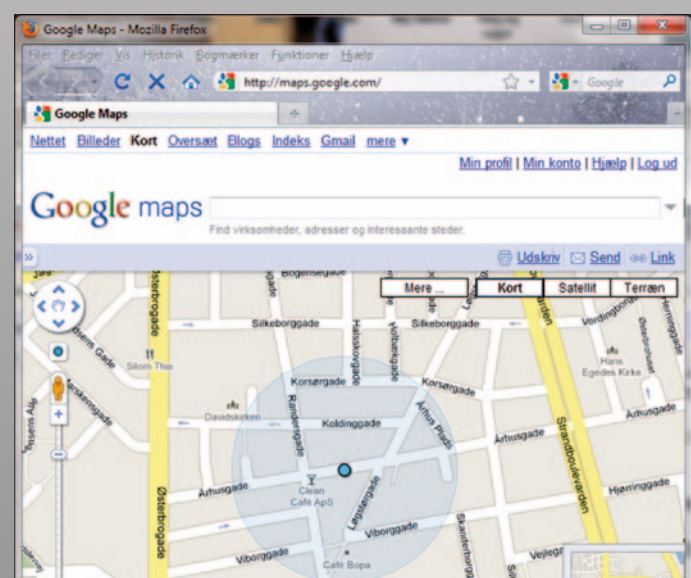
```
{
  "location": {
    "latitude": 51.0,
    "longitude": -0.1,
    "altitude": 30.1,
    "accuracy": 1200.1,
    "altitude_accuracy": 10.1,
  }
}
```

Mens det kan give en underlig fornemmelse i maven at vide, at beliggenheden af routeren inde i klædeskabet findes i Googles databaser med offentlig adgang, så betyder wi-fi-bestemmelsen dog også, at webapplikationer, som udnytter enhedens geodata, får langt bredere anvendelse end kun enheder, som har GPS til rådighed.

Geolocation-API'et er i øjeblikket understøttet i Firefox 3.6, Opera og Safari på Iphone. Andre browsere forventes at følge efter snart.

Scriptet i eksempel 1 i anvendelse

Google Maps i Firefox 3.6. Når man klikker på prikken under kompas-cirklen, sender browseren wi-fi-data til Googles geotjeneste. Først spørger Firefox dog om brugerens tilladelse.

Foto: Morten Sørensen

”

Nu har jeg frihed til selv at styre min hverdag og jeg laver noget, jeg brænder for.

Jan Ankerstjerne, selvstændig på Bornholm.

Fra stress til selvstændig på Bornholm

Jan Ankerstjerne gik ned med stress i telebranchen og tog sit liv op til overvejelse. Det endte med, at han trak rødderne op, flyttede med hele familien til Bornholm og blev selvstændig.

Af Nina Ferdinand, nif@prosa.dk

Jan Ankerstjerne var ved at gå ned med stress. Tre familieførøgelser og flere fyrringsrunder i hans gamle job i Telia gjorde ham langsomt trættede, og han begyndte at glemme ting.

– Det var en sjov tid, som gav mig en masse erfaring. Men der skulle ting i luften hele tiden for at konkurrere, vi havde hele tiden brandslukningsopgaver med de nye ting, der gik ned, og man fik aldrig tid til kvalitetstjek, fortæller 43-årige Jan Ankerstjerne.

Til sidst blev også han fyret og havde de følgende år flere forskellige job i telebranchen og IBM. I hans sidste job i telebranchen kørte han 80 kilometer hver vej, så han tog af sted klokken 8 og var hjemme tidligst 18 – noget der gav meget lidt tid til familien.

– Jeg var oppe og køre i det der høje niveau. Jeg skulle have en god bil, et stort hus og brødføde familien.

Det endte med en langtidssygemelding, et karriereskift og en flytning med hele familien til Bornholm.

– Sidste sommer kunne jeg mærke, at jeg var begyndt at få ondt i maven. Jeg begyndte også at glemme ting og sager, og det lignede ikke mig. Jeg gik til lægen, som anbefalede, at jeg meldte mig langtidssyg, for der var mange faresignaler, jeg skulle passe på, siger Jan Ankerstjerne.

Han var sygemeldt i fire måneder, hvor han for at komme i gang begyndte at løbe en tur hver morgen. Langsomt vænnede han sig til tanken om at lave grundlæggende om på sit liv.

– Det lettede et eller andet fra mit hjerte.

Pludselig vidste jeg bare, at jeg ikke skulle tilbage til det job.

Fred og ro på Bornholm

Så han blev afskediget som en fælles beslutning, da firmaet var for lille til, at han kunne få et mindre ansvarsfuldt job. Samtidig gik hans kone ned med sin selvstændige butik, og familien måtte flytte fra hus og hjem.

– Så tog vi beslutningen om at flytte til Bornholm og starte på en frisk. Man opdager, at man godt kan undvære hus og bil, og at det er de andre værdier, der betyder noget, siger Jan Ankerstjerne.

Hans kone kommer oprindeligt fra Bornholm, og hele familien trængte til fred og ro og en ny tilværelse, så det talte for klippeøen.

1. maj åbnede han sin egen selvstændige virksomhed i Nexø, hvor han vil bruge sin gamle it-erfaring til at give support til private, der har problemer med computeren, printeren eller vil have hjælp til at lave websider.

– Jeg har baggrunden i orden og ved, hvordan det er at supportere folk, så jeg satser. Der er for stor risiko for, at jeg ville gå ned med stress, hvis jeg skulle passe et almindeligt job. Nu har jeg frihed til selv at styre min hverdag, og jeg laver noget, jeg brænder for, siger Jan Ankerstjerne.

Hjælp fra mentor

Han har lejet et billigt kontor i et erhvervshus i en gammel møbelfabrik, hvor han sidder sammen med en masse andre iværksættere.

– Alle de andre her har en masse god erfaring, man kan trække på. Vi er også ved at starte et netværk for iværksættere.

Han har også fået en mentor, som han kan sparre med om udfordringerne ved at starte en virksomhed.

– Vi taler sammen hver dag om, hvordan man markedsfører sig selv og kommer ud til kunderne. Som selvstændig skal man jo selv ud og sælge sit produkt. Hvor folk før kom til mig med deres problemer, skal jeg nu ud og spørge folk, om de har problemer, siger Jan Ankerstjerne.

Som selvstændig skal man nemlig vende sin tankegang modsat af, når man er lønmodtager – det er en af de sværeste ting at lære ved at være iværksætter, mener han.

Han har også spurgt en del venner til råds. – Hvis man står alene om det, er det svært. Så man skal også huske at sørge for at få familiens accept.

Og det har Jan Ankerstjerne i hvert fald. Hans tre børn og hustruen trives i det nye liv på Bornholm, og familien er netop blevet forøget yderligere – med tvillinger.

Nyt job

Jan Ankerstjerne, 43 år, skiftede i foråret job fra billing manager til selvstændig it-supporter på Bornholm.

Nyt job er en artikelserie om it-professionelle, der har skiftet spor i karrieren.

Har du skiftet job og vil fortælle om det, så kontakt Prosabladet på nif@prosa.dk.

Sikke en sommer

PROSAs A-kasse blev til Min A-kasse, fik nyt it-system og flyttede i nye lokaler samtidig. Det var en hård sommer, men nu er de fleste fejl udbedret.

Af Anne Grethe Hansen, regionsleder,
Min A-kasse, agh@prosa.dk

Flytning, fusion, konvertering, nye it-systemer og meget andet har virkelig formået at sætte sit præg på a-kassens arbejde i denne sommer.

Vilagde hårdt ud i juni måned med en flytning af hele PROSA og a-kassen. Flytningen betød både nye omgivelser, nyt telefonsystem og desværre også en kompliceret flytning af vores it-systemer. Flytningen kom til at betyde et nedbrud af vores a-kassesystem. Vores it-afdeling arbejdede på højtryk, og alt blev forsøgt. Alligevel gik der en hel uge, inden vi kørte igen.

Vi havde planlagt at have 'rent bord' op til fusionen, men da vi mistede en hel uges arbejde for en hel afdeling, kunne vi hurtigt se, at disse planer måtte ændres. Vi var nødt til kun at koncentrere os om de medlemmer, som skulle have udbetalt ydelser, og lade alt andet ligge.

Konverteringen var aftalt til 24. juni 2010, men fordi it-systemerne var lagt ned ugen forinden, var der store områder, som vi ikke kunne nå at teste.

Alligevel troede vi, at vi havde overskuet alt i forbindelse med konverteringen og havde en liste med observationspunkter, som var alenlang.

Men vi skulle blive klogere. I sidste øjeblik var vi nødt til at udskyde den version af

vores digitale a-kasse, som kunne håndtere alle gængse browsere, og alene bruge den version, der understøtter Microsoft Internet Explorer.

Kun én browser

Det gav uheldigvis en masse dønninger hos jer, der skulle udfylde ydelseskort. Ikke nok med at det digitale tilbud var nyt, men I, der er vant til at bruge andre browsere, kunne pludselig slet ikke komme ind og udfylde og afsende ydelseskortene. Vores weekendvagt blev hurtigt klar over problemet, men set i bakspejlet var vores information til jer ikke god nok.

Rigtig mange af jer e-mailede til os, og rigtig mange ringede. Vores eneste mulighed var at guide jer igennem til manuelle kort, så vi i hvert fald kunne få jeres ydelseskort og udbetale ydelser til jer.

Hermed var vores kvaler dog ikke slut. Vores alenlange liste med observationspunkter voksede i takt med, at vi udbetalte ydelser. Vi opdagede fejl i skattekonvertering, vi opdagede fejl i tilmelding til Jobnet, vi opdagede fejl i opgørelse af pensioner til vores efterlønnere og fejl i udregning af ret til supplerende dagpenge. Fejl, som hurtigt skulle rettes i et – for os – nyt system, som vi slet ikke er helt dus med endnu.

Alle knoklede med at få løst disse fejl, og vi fik rigtig god hjælp fra vores nye kollegaer fra Ramsingsvej, det gamle STA. De kender a-kassesystemet og var derfor en god hjælp, når fejl skulle rettes op, og ydelser skulle reguleres. Med deres hjælp fik stort set alle ledige og efterlønnere ydelser til tiden.

Vi har enkelte udeståender endnu, idet

et af de konverteringsproblemer, som vi rendte ind i, var omkring skattekort. Derfor er enkelte medlemmer blevet trukket forkert i skat. Vi er klar over problemet og retter det op ved næste udbetaling.

Bedre næste gang

Ved næste dagpengekørsel har vores it-afdeling lovet os, at alle gængse browsere kan bruges ved dagpengekort og aktiveringskort. Det eneste, som pt. udestår, er efterlønskort, som naturligvis prioriteres meget højt. Men i skrivende stund kan jeg ikke love, at efterlønskort kan køres på andre browsere end Microsoft Internet Explorer næste gang.

En anden nyhed er, at vi ikke længere sender udbetalings-specifikationer ud til jer. Rigtig mange af vores medlemmer har ilang tid efterspurgt en e-boks-løsning. E-boks-løsning blev det ikke, men på udbetalingsmoduliet ligger nu også specifikationerne, så I selv kan printe eller gemme i arkiv her. Hvis nogle fortsat ønsker en specifikation tilsendt, kan det naturligvis også lade sig gøre. I skal bare henvende jer til os.

Vi overvejer at nedsætte en fokusgruppe, som kan hjælpe os både med ideer og funktionalitet. Har du lyst til at deltage i sådan en fokusgruppe, så send gerne en e-mail til mig på agh@prosa.dk.

Vi er meget glade for den forståelse, I har udvist ved at genfremsende blanketter eller have tålmodighed i telefonen, når vi surfer rundt på billeder, som vi knap selv kender endnu, eller har måttet vente lidt længe på at få svar på forespørgsler. Jeg er sikker på, at vi bliver glade for vores nye a-kassesystem, når vi bliver rigtig dus med det.

Bøger med rabat til PROSA-medlemmer

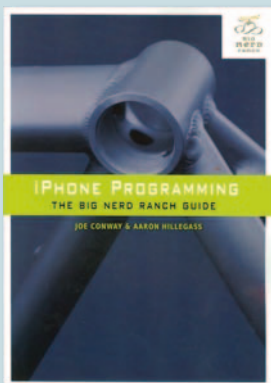
Bogen om ASP.NET 4.0 WEB FORMS

Beskrivelse: Bogen om ASP.NET 4.0 Web Forms er for dig, der gerne vil lære at bruge Microsofts populære ASP.NET-teknologi til at udvikle web-sites, eller som mangler en god dansk opslagsbog om ASP.NET.

Michell Cronberg
ISBN: 9788799338207
Normalpris: 349,-
Tilbudspris: 279,-

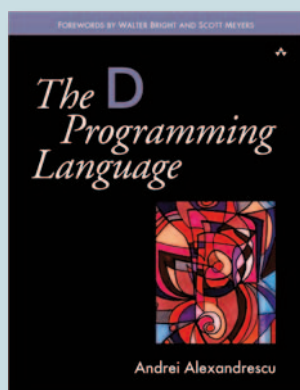
iPhone Programming, the Big Nerd Ranch Guide

Beskrivelse: Based on Big Nerd Ranch's popular iPhone Bootcamp class, iPhone Programming: The Big Nerd Ranch Guide leads you through the essential tools and techniques for developing applications for the iPhone, iPad, and iPod Touch. In each chapter, you will learn programming concepts and apply them immediately as you build an application or enhance one from a previous chapter.

Joe Conway & Aaron Hillegas
ISBN: 9780321706249
Normalpris: 422,-
Tilbudspris: 300,-

The D Programming Language

Beskrivelse: The D Programming Language is an authoritative and comprehensive introduction to D. Reflecting the author's signature style, the writing is casual and conversational, but never at the expense of focus and precision. It covers all aspects of the language (such as expressions, statements, types, functions, contracts, and modules), but it is much more than an enumeration of features.

Andrei Alexandrescu
ISBN: 9780321635365
Normalpris: 416,-
Tilbudspris: 325,-

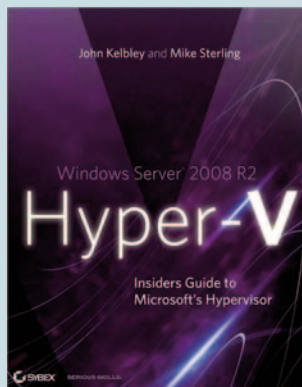
Dear Hacker, Letters to the Editor of 2600

Beskrivelse: For 25 years, 2600: The Hacker Quarterly has given voice to the hacker community in all its manifestations. This collection of letters to the magazine reveals the thoughts and viewpoints of hackers, both white and black hat, as well as hacker wannabes, technophiles, and people concerned about computer security. Insightful and entertaining, the exchanges illustrate 2600's vast readership, from teenage rebels, anarchists, and survivalists to law enforcement, consumer advocates, and worried parents.

Emmanuel Goldstein
ISBN: 9780470620069
Normalpris: 228,-
Tilbudspris: 175,-

Windows Server 2008 R2 Hyper-V

Beskrivelse: Want to efficiently run multiple copies of Windows and Linux on the same server? Or create highly available virtual machines with Windows Server 2008 and Windows Server 2008 R2? Written by members of the virtualization team at Microsoft, the new edition of this practical guide has been fully updated to cover the new features and capabilities of Windows Server 2008 R2 Hyper-V.

John Kelbley & Mike Sterling
ISBN: 9780470627006
Normalpris: 387,-
Tilbudspris: 285,-

Halmstadgade 6, 8200 Århus N
Tlf.: 8610 0338 Fax: 8937 3555
E-mail: ftu@ats.dk www.ftu.dk
Få 20% rabat hos FTU boghandel
Find linket til FTU boghandel via www.prosa.dk og få rabat på bøgerne

Dato	Indhold	Sted
31.8	Tilgængelighed på nettet	Odense
31.8	Robotnetværk i sommervarmen	København
2.9	PROSA Startbox	København
2.9	PROSA Startbox	Århus
2.9	CodeNight	Århus
8.9	Google Analytics Update	København
9.9	Rejs kapital til dit it-teknologiprojekt	København
14.9	Android Codenight I	København
16.9	GirlzNight	København
17.9	CTF-Hacker Konkurrence	Aalborg
17.9	CTF-Hacker Konkurrence	Århus
17.9	CTF-Hacker Konkurrence	Vejle
17.9	CTF-Hacker Konkurrence	Esbjerg
20.9	Find dine kompetencer	København
21.9	GeekNight	Århus
22.9	Coding Dojos	København
27.9	Dokumentation – kom godt i gang II	København
28.9	Android Codenight II	København
29.9	Coding Dojos	Århus
6.10	Exchange 2010 (MCTS 70-662) kursusrække	København
7.10	Exchange 2010 (MCTS 70-662) kursusrække	Århus
7.10	CodeNight	Århus
7.10	Spring ud som freelancer	København
7.10	Code Night	Århus
14.10	The Bottleneck Game	København
19.10	Geek Night	Århus
26.10	Sociale medier og digital kommunikation	København
27.10	Værdidreven udvikling – lav de rigtige features	Århus
27.10	Kom i gang med it-karrieren	København
30.10	Generalforsamling i PROSA/Vest	Århus
2.11	Bryd vanen og bliv mere effektiv	København
3.11	Elephant Carpaccio – uahæmmet nedbrydning	København

Coding Dojos

En Coding Dojo er en kodesession, hvor en række udviklere arbejder sammen om at løse en bestemt kodeopgave med det formål at lære af hinanden. Arbejdet foregår på en fælles computer tilsluttet en projektor.

På dette møde gennemgår **Casper Wilstrup** principperne bag Coding Dojos. Den sidste time gennemfører deltagerne selv en Dojo for at prøve metoden på egen krop. En vis erfaring med softwareudvikling i Visual Studio eller Eclipse er derfor en fordel.

Oplægsholder Casper Wilstrup er agil softwarekonsulent hos BestBrains. Casper har solid erfaring med udviklingsprocesser baseret på agile og lean udviklingsmetoder med et fundament i design, arkitektur og automatiseret test.

København

Dato: Onsdag den 22. september kl. 17-19.30

Sted: PROSA København, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Århus

Dato: Onsdag den 29. september kl. 17-19.30

Sted: PROSA Århus, Møllegade 9-13, 8000 Århus C

Pris: Gratis for medlemmer af PROSA. 500 kr. for ikke-medlemmer.

PROSA/ØST afholder ordinær generalforsamling

TID: Lørdag den 30. oktober 2010

STED: PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde senest den 25. september 2010. Endelig indkaldelse med dagsorden udsendes senere. Henvendelse angående generalforsamlingen kan ske til:

Forbundssekretær Mogens Sørensen
Tlf. 33 36 41 27, e-mail: mos@prosa.dk

Med venlig hilsen
PROSA/ØSTs bestyrelse

PROSA/ØST organiserer privatansatte PROSA-medlemmer øst for Storebælt.

www.prosa.dk

Få it- og arbejdsmarkedsnyheder
i din inbox hver uge

Tilmeld dig prosa.dk's nyhedsbrev på
prosa.dk/nyhedsbrev.

Exchange 2010 (MCTS 70-662)

Kursusrække med fem undervisningsdage. Mellem hver gang er der en uge til fordybelse i pensum og øvelser. Du skal have kendskab til Microsoft Windows Server-operativsystemer og erfaring med installation og fejlsøgning på Microsoft Windows Server. Desuden er det en fordel, hvis du har kendskab til tidligere versioner af Exchange, men det er ikke et krav.

Indhold:

- Valg og placering af Server-roller
- Installation, opgradering og migrering til Exchange 2010
- Ændringer og optimering af Storage-brugen
- Nye og spændende muligheder i OWA
- Integration med andre Microsoft-løsninger
- Konfiguration af forbindelser over internettet
- Tilgang til og styring af ressourcer
- Monitorering og vedligeholdelse af systemet

København

Datoer: 06.10, 13.10, 27.10, 03.11 og 10.11

Sted: PROSA København, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Århus

Datoer: 07.10, 14.10, 28.10, 04.11 og 11.11

Sted: PROSA Århus, Møllegade 9-13, 8000 Århus C

Pris: 10.000 kr. for medlemmer af PROSA.
14.000 kr. for ikke-medlemmer.

Markedspris: 21.000 kr. **Underviser:** Itucation.

Læs fuld kursusbeskrivelse og tilmeld dig på: www.prosa.dk/kursus.

Der kan tilkøbes certificering, som kan formidles af Itucation til en fordelagtig pris. Kan også tages efter eget valg hos en Prometic-testudbyder, eksempelvis Teknologisk Institut.

PROSA/Offentlig

Der indkaldes hermed til generalforsamling i PROSA/Offentlig.

Lørdag den 30. oktober 2010 kl. 13.00-18.00 i PROSAs lokaler, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V.

Dagsorden ifølge vedtægterne:

- Valg af dirigent og referent
- Godkendelse af deltagere og beslutningsdygtighed
- Behandling af eventuelle medlemsekklusioner
- Bestyrelsens beretning
- Kassererens fremlæggelse af det reviderede regnskab
- Bestyrelsens fremlæggelse af arbejdsplan
- Behandling og afstemning om indkomne forslag
- Bestyrelsens forslag til budget og kontingentfastsættelse
- Valg af HB-medlem
- Valg af suppleant for HB-medlem
- Valg af bestyrelse
- Valg af suppleanter til bestyrelse
- Valg af to revisorer
- Valg af revisorsuppleant(er)
- Valg af delegerede til PROSAs delegeretforsamling
- Eventuelt

Forslag til generalforsamlingen skal være bestyrelsen i hænde senest torsdag den 30. september 2010.

Praktiske oplysninger:

Bemærk at PROSA er flyttet til nye lokaler i Vester Farimagsgade 37A (lige ved siden af Vesterport Station).

Dækning af udgifter til transport og børnepasning refunderes efter regning. For så vidt angår transport refunderes billigste offentlige transportmiddel.

Fortæring i forbindelse med rejsen refunderes efter regning (dog max 135 kr. pr. måltid).

Der vil blive arrangeret spisning efter generalforsamlingen – tilmelding til spisning skal ske senest to dage før generalforsamlingen, det vil sige senest torsdag den 28. oktober, til sam@prosa.dk.

Find dine kompetencer

Har du styr på dine kompetencer? Har du brug for at fokusere på dine kompetencer i forhold til dit studium eller kommende drømmejob? Så deltag i en workshop, der tager udgangspunkt i, hvad en it-medarbejder er og kan, og som vil afdække dine kompetencer og præferencer gennem en række øvelser og tests (flere brugt i erhvervslivet). Dernæst vil vi sætte kompetencerne i forhold til dit drømmejob og kommunikationen med virksomhederne. Hør om:

- Hvad er mine kompetencer?
- Hvad forventer virksomhederne?
- Hvilke tests kan jeg møde?
- Hvordan sælger jeg mine kompetencer og får jobbet?

Oplægsholder er cand.it. **Ulrik Falktoft** fra virksomheden Knowing People.

Tid: Mandag den 20. september kl. 17-21

Sted: PROSA København, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Pris: Gratis for medlemmer af PROSA, 250 kr. for ikke-medlemmer.

Arrangør: PROSA/ØST.

Kursus for nuværende og kommende Sikkerhedsrepræsentanter/ Arbejdsmiljørepræsentanter

Fra den 1. oktober er reglerne for arbejdsmiljøarbejdet på virksomhederne lavet kraftigt om. Det betyder bl.a.:

- På alle virksomheder skal der en gang om året laves en status for virksomhedens arbejdsmiljøarbejde og planer for udviklingen af dette.
- Du har ret til 1½ dags uddannelse om året.
- Du og din arbejdsgiver skal sammen udarbejde en kompetenceplan for din efteruddannelse som arbejdsmiljørepræsentant.
- De formelle rammer om arbejdsmiljøet (antal møder, antal repræsentanter etc.) kan aftales mellem arbejdsgiveren og de ansatte. Du skal derfor være beredt til at indgå en aftale, som tilgodeser de ansatte i tilstrækkelig grad.

PROSA tilbyder dig derfor et kursus, som skal gøre dig parat til de nye regler.

Kurset afholdes:

Onsdag den 22. september i Århus kl. 9-18 med efterfølgende aftensmad og løs snak.

Onsdag den 29. september i København fra 9-18 med efterfølgende aftensmad og løs snak.

Kurset er gratis for PROSA-medlemmer.

Nærmere oplysning samt tilmelding til:

Allan Pleman apl@prosa.dk, tlf. 3336 4124, senest en uge inden kurset afholdes.

Få en bedre arbejdsplads

Der findes en lang række muligheder for at få et bedre arbejdsliv. Hvem ønsker ikke et glidende samarbejde med ledelsen, faglig udvikling og klare aftaler om arbejdstid og rådighed? På dette møde gennemgår vi bl.a.:

- Væsentlige rettigheder på arbejdspladsen
- Ideer til aftaler på arbejdspladsen
- Anbefalede minimumskrav til løn, pension, arbejdstid og efteruddannelse

Har du spørgsmål til arrangementet, så kontakt:

Bo Sundgaard 28 44 24 88 eller Ove Larsen 28 72 82 70.

Datoer og steder:

Mandag den 6. september	Herning
Onsdag den 15. september	Vejle
Mandag den 20. september	Silkeborg
Tirsdag den 19. oktober	Thisted
Tirsdag den 26. oktober	Kolding
Onsdag den 10. november	Svendborg
Tirsdag den 23. november	Sønderborg
Tirsdag den 7. december	Horsens
Onsdag den 15. december	Odense

Vi starter kl. 16.15 og slutter kl. 20.00.

Læs fuldt program og tilmeld dig på:

www.prosa.dk/kursus

GirlzNight Karriereudvikling og det gode job

Denne workshop vil ruste dig til at blive det naturlige valg for din fremtidige arbejdsgiver. Du vil også kunne bruge det, hvis du blot ønsker at få andre og mere interessante arbejdsopgaver eller måske bedre løn eller arbejdsvilkår.

- Få det arbejdsliv, du drømmer om
- Hvordan 'sælger' du dig selv?
- Hvad er dit største aktiv?
- Troen på dig selv og dine kompetencer
- Bliv ven med din indre kritiker
- De fem bedste råd til kvinder, der vil mere med deres arbejdsliv

Jytte Hollender har specialiseret sig i karriereudvikling for kvinder og har arbejdet som selvstændig konsulent og underviser siden 2002. Hun har et indgående kendskab til, hvad det er, der ofte holder kvinder tilbage. Og hvad der skal til, for at de kan udfolde deres fulde potentiale og nå deres mål.

Dato: Torsdag den 16. september kl. 17-20

Sted: PROSA København, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Pris: Gratis for medlemmer af PROSA. 500 kr. for ikke-medlemmer.

PROSA

Forbundet af It-professionelle Association of IT Professionals · prosa.dk

Henvendelse omkring hastesager kan uden for PROSAs åbningstider ske direkte til de fagligt valgte på nedenstående telefonnumre og e-mailadresser:

København
Forbund og Min A-kasse
Vester Farimagsgade 37A,
1606 Kbh. V.
Kontortid: kl. 9-15,
mandag dog kl. 10-15
Tlf.: 33 36 41 41
Fax: 33 91 90 44

Århus
Møllegade 9-13,
8000 Århus C.
Kontortid: kl. 10-15
Tlf.: 33 36 41 41
Fax: 87 30 14 15

Odense
Overgade 54,
5000 Odense C.
Kontortid: kl. 10-15
Tlf.: 33 36 41 41
Fax: 66 17 79 11

E-mail:
medlemsreg@prosa.dk
akasse@prosa.dk
formand@prosa.dk
faglig@prosa.dk
prosa@prosa.dk

PROSA/CSC

Sekretær: Peter Gulstad
Retortvej 6-8, 2500 Valby
Tlf.: 36 14 40 00

PROSA/SAS

Formand: Annette Hansen
Engvej 165, 2300 Kbh. S
Tlf.: 32 32 00 00

PROSA/OFFENTLIG

Vester Farimagsgade 37A,
1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 21

PROSA/STUD

Overgade 54
5000 Odense C
Tlf.: 33 36 42 73

PROSA/VEST

Møllegade 9-13
8000 Århus C
Tlf.: 87 30 14 05

PROSA/ØST

Vester Farimagsgade 37A,
1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 27

Formanden, næstformand og forbundssekretærer

Niels Bertelsen
Formand
Direkte: 33 36 47 67
E-mail: nib@prosa.dk

Erik Swiatek
Næstformand
Direkte: 33 36 41 23
Mobil: 27 60 11 75
E-mail: ers@prosa.dk

Hanne Lykke Jespersen
Forbundssekretær
Direkte: 87 30 14 05
Privat: 86 41 54 94
Mobil: 28 88 12 47
E-mail: hlj@prosa.dk

Erik Dahl Klausen
Forbundssekretær
Direkte: 87 30 14 12
Privat: 86 99 00 56
Mobil: 27 78 54 30
E-mail: ekl@prosa.dk

Carsten Larsen
Forbundssekretær
Direkte: 33 36 41 98
Mobil: 29 62 02 95
E-mail: cla@prosa.dk

Mogens Sørensen
Forbundssekretær
Direkte: 33 36 41 27
Privat: 33 91 46 49
E-mail: mos@prosa.dk

Ændringer vedr. abonnement ring venligst 3336 4141

Digital videooptager på discountmanér

Markedets bedste digitale optagegrej finder du skjult bag et plastickabinet fra Bilka til 350 kroner. Hvorfor mon det?

Af Kurt Westh Nielsen,
redaktør, kwn@prosa.dk

Det danske æterbårne tv-net er digitaliseret. Ud over at skulle skifte modtagerbokse i flere omgange er konsekvensen for brugere som mig også mere bøvl med at kunne optage. Markedet for matchende optageudstyr er nemlig skrumpet ind, og de aktuelle valgmuligheder svarer til et cubansk supermarkeds udbud af økologiske surmælksprodukter.

Eller rettere – sådan var situationen indtil starten af året. Siden da har Samsung sendt nye tv på markedet med optagemulighed. Men selvfølgelig var optagemuligheden grundigt handicappet, så den lever op til indholdsproducenternes skrappe, men tågede krav til digital rettighedshåndtering (DRM). Tåbeligt, men du kan kun afspille dine digitalt lagrede optagelser på det samme Samsung-fjernsyn.

Den billigste er fleksibel

I al diskretion er der nu også dukket et marked op for mere fleksible løsninger. Og det er ikke Sony, Philips, Samsung, LG og andre disciplinerede producenter, der tilbyder de fleksible optagemuligheder. Det drejer sig nemlig om fjernøstligt produceret hard-

ware, der sælges under navne som Denver, UMC og AGK.

For et par uger siden købte jeg en DVB-T-receiver af fabrikatet Denver og med typenummeret DMB-106HD for 350 kroner i Bilka. Det var hverken produktets plasticdesign eller muligheden for at se DR HD, der lokkede, for alt det kan mit fjernsyn i forvejen. Næh, det var den lille optagemulighed, der lokkede. En velfungerende programguide, en tilsluttet harddisk Denvers USB-port og vupti, så er der fine optagelser af de kodefrie kanaler. Optagelser, som uden problemer lader sig afspille på en pc med det gratis program VLC, for eksempel. Bevares, firmwaren er ikke klippestabil, spillefilm klippes op i flere filer på grund manglende understøttelse af moderne harddiskformater, og brugergrænsefladen kan ikke kaldes decideret lækker. Men det hele virker stort set – og det til lavpris.

Sørgeligt er det, at markedet for fleksible løsninger nu kun udfyldes af lavprisproducenter. Jeg kunne drømme om et apparat,

som var en opdatering af de første harddiskoptagere, som danske Kiss producerede for år tilbage, inden opkøberen Linksys stoppede den fest. En moderne optager skulle:

- Have hurtigt wi-fi og gigabit Ethernet-interface
- Rumme en ftp-server
- Gemme i et frit og udbredt filformat
- Have en EPG, som kunne programmeres via internettet
- Understøtte DLNA
- Rumme en lille webserver som et brugervenligt interface til de mest almindelige funktioner
- Have kort-interface til krypterede udsendelser
- Have en BitTorrentklient
- Basere sig på åben kildekode, som brugere selv kunne forbedre.

Gad vide, om der er nogen, der tør producere sådan et apparat i disse on demand- og DRM-tider? Ideen er hermed deponeret i det åbne domæne.